

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 73/1
tel: + 373 (22) 274 565, 273 443; fax: + 373 (22) 270 606; E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 17.09.2020

Nr. APD-37/15-44

Plenul Consiliului Concurenței,
acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012,
Hotărârii Parlamentului nr. 331 din 30.11.2018 privind numirea în funcție a
membrilor Plenului Consiliului Concurenței,

analizând raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția
Plenului Consiliului Concurenței nr. 37 din 10.12.2015, observațiile prezentate de
părți și materialele acumulate în cadrul investigației și în baza audierilor
desfășurate la data de 28.01.2020,

A CONSTATAT:

La data de 09.11.2015 în adresa Consiliului Concurenței a parvenit
plângerea „MGH Ground Handling” SRL în care au fost reclamate acțiunile „Avia
Invest” SRL referitor la înaintarea neîntemeiată a acordurilor adiționale de
prelungire a contractelor de locațiune pe un termen nerezonabil de 30 de zile, în
condițiile în care concurentul acesteia „Aeroport Handling” SRL face parte din
același grup de întreprinderi cu operatorul aeroportului „Avia Invest” SRL, fapt ce
îi permite să aibă acces continuu și fiabil la infrastructura Aeroportului
 Internațional Chișinău.

Ca urmare a examinării preliminare, prin Dispoziția nr. 37 din 10.12.2015,
Plenul Consiliului Concurenței a dispus inițierea unei investigații referitor la
semnele încălcării prevederilor art. 11 alin. (2) lit. c) ale Legii concurenței nr. 183
din 11.07.2012 de către „Avia Invest” SRL, privind aplicarea în raporturile cu
companiile de deservire la sol a unor condiții inegale la prestarea serviciilor de

locațiune, creând în acest fel „MGH Ground Handling” SRL un dezavantaj concurențial.

I. Părțile implicate:

Reclamantul

„MGH Ground Handling” SRL, IDNO 1012600023520 – întreprindere înființată la data de 26.07.2012 prin separarea Departamentului Handling din cadrul companiei „Moldavian Airlines” SRL, care prestea servicii de handling la sol începând cu anul 1999. Genul de activitate al „MGH Ground Handling” SRL reprezintă deservirea la sol a aeronavelor, activitate pe care o desfășoară în baza Certificatului de deservire la sol a serviciilor în zonele de securitate cu acces limitat nr. 032 din 12.09.2012, eliberat de Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova, care este valabil până la 30.09.2020. Conform anexei la Certificatul de deservire la sol a serviciilor în zonele de securitate cu acces limitat nr. 032 din 12.09.2012, „MGH Ground Handling” SRL a fost autorizat să presteze următoarele categorii de servicii în conformitate cu RAC-HOC:

- Reprezentare și Acomodare;
- Control încărcătură și comunicații;
- Deservirea pasagerilor și bagajelor;
- Prelucrarea mărfurilor și a poștei;
- Operațiuni de platformă;
- Asistență tehnică aeronavă;
- Transport la sol.

Reclamat

„Avia Invest” SRL, IDNO 1013600025635 – întreprindere cu capital străin care, începând cu 30.08.2013, administrează complexul patrimonial al Aeroportului Internațional Chișinău în baza contractului de concesiune nr. 4/03 din 30.08.2013, încheiat între Agenția Proprietății Publice și „Avia Invest” SRL.

II. Piața relevantă: piața relevantă a produsului și piața geografică relevantă

Examinarea problemelor concurențiale și evaluarea unei cauze de concurență se efectuează în cadrul pieței relevante.

Determinarea pieței relevante reprezintă un instrument de identificare și de definire a cadrului în care se exercită concurența. În funcție de natura problemei concurențiale, dimensiunile pieței relevante pot fi diferite.

Piața relevantă se determină prin raportarea pieței relevante a produsului la piața geografică relevantă.

Piața relevantă a produsului

Conform art. 4 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, piața relevantă

a produsului cuprinde toate produsele considerate de consumatori ca interschimbabile sau substituibile datorită utilizării date acestora, caracteristicilor fizice, funcționale și a prețului.

Potrivit art. 5 al Codului aerian nr. 301 din 21.12.2017, noțiunea de aeroport semnifică ansamblul constituit din aerodrom, aerogară și alte instalații destinate primirii și expedierii aeronavelor, deservirii transporturilor aeriene, iar serviciile de deservire la sol (handling) sunt definite ca fiind serviciile necesare pentru aterizarea și decolarea aeronavelor pe/de pe aerodrom/aeroport/heliport și/sau pentru deservirea transporturilor aeriene.

Certificarea întreprinderilor de deservire la sol și a întreprinderilor ce prestează servicii în zonele de securitate cu acces limitat ale aeroporturilor se face conform Reglementărilor aeronautice civile RAC – HOC, aprobate prin Ordinul Administrației de Stat a Aviației Civile nr. 8/GEN din 17.01.2006. Reglementările aeronautice civile RAC - HOC stabilesc normele cu privire la activitatea de deservire la sol a pasagerilor, aeronavelor, mărfii și poștei, precum și serviciile prestate în zonele de securitate cu acces limitat ale aeroporturilor de pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, în conformitate cu pct. 7 lit. e) din RAC-HOC, una dintre cerințele pe care trebuie să o îndeplinească solicitantul Certificatului de deservire la sol/de prestare a serviciilor în zonele de securitate cu acces limitat este de a dispune de încăperi, hangare, clădiri, edificii, mijloace de comunicație, mijloace de transport și echipamente necesare pentru executarea lucrărilor de deservire la sol propuse.

Art. 3 al Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971 din 15.11.2017 definește noțiunea de infrastructură centralizată – *instalații și/sau facilități specifice într-un aeroport, care, din motive tehnice, de mediu, costuri sau capacitate, nu pot fi divizate sau multiplicat și a căror disponibilitate este esențială și necesară pentru realizarea serviciilor ulterioare de handling la sol.*

Respectiv, companiile aeriene care doresc să presteze servicii de transport aerian de călători și/sau de marfă urmează să utilizeze infrastructurile puse la dispoziție în acest scop de către aeroporturi, infrastructuri care permit aterizarea, decolarea, manevrarea la sol a avioanelor, staționarea lor precum și tranzitul de persoane, de mărfuri și de poștă.

În speță „Avia Invest” SRL este întreprinderea care administrează complexul patrimonial al Aeroportului Internațional Chișinău, fapt ce îi permite să fie furnizor de facilități aeroportuare necesare pentru decolarea și aterizarea aeronavelor.

În aceeași ordine de idei, pe lângă serviciile de acces la infrastructura aeroportuară, o categorie de servicii a căror prestare este necesară pentru

companiile aeriene este reprezentată de serviciile de handling la sol (asistență tehnică aeronavă, operațiuni de platformă, transport la sol, prelucrarea mărfurilor și a poștei, etc.).

Însă pentru a putea presta serviciile de handling la sol este necesar ca întreprinderea prestatoare a acestor servicii să aibă acces direct la infrastructura aeroportului, iar operatorul aeroportului este singurul deținător al facilităților aeroportuare și instalațiilor esențiale necesare pentru realizarea serviciilor de handling la sol. În acest context, pct. 40 al Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971 din 15.11.2017 prevede că, **operatorul de aeroport asigură accesul prestatorilor de servicii de handling la sol și al utilizatorilor aeroporturilor care doresc să recurgă la handling propriu la instalațiile aeroportului, în măsura necesară îndeplinirii activităților.**

Prin urmare, accesul oferit de către „Avia Invest” SRL la infrastructura aeroportului și facilitățile aeroportuare în zona de securitate cu acces limitat, prin prisma contractelor de locațiune întreprinderilor de handling la sol „MGH Ground Handling” SRL și „Aeroport Handling” SRL reprezintă un factor de producție indispensabil.

Astfel, ținând cont de cele expuse mai sus, cu considerarea părților implicate care cad sub incidența prezentei investigații (întreprinderile care prestează servicii de deservire la sol a aeronavelor în cadrul Aeroportului Internațional Chișinău), precum și a problemei de ordin concurențial reclamate (înaintarea neîntemeiată a acordurilor adiționale de prelungire a contractelor de locațiune pe un termen nerezonabil de 30 de zile) și a problemei identificate în cadrul investigației (practicarea tarifelor inegale pentru prestarea serviciilor de locațiune), **piața relevantă a produsului**, în sensul cazului investigat, se definește ca ***piața de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol.***

Totodată, Consiliul Concurenței reține că aplicarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, necesită existența unei legături între poziția dominantă, posibilul abuz și piața afectată. O astfel de legătură există în contextul în care un abuz de poziție dominantă are efecte pe altă piață, altă decât piața relevantă definită, cu condiția ca piața afectată să fie suficient de legată de piața relevantă.

Reieșind din circumstanțele speței rezultă că întreprinderile de handling la sol, nu pot furniza serviciile date dacă nu au acces direct la infrastructura aeroportului, care este oferită de către operatorul aeroportului „Avia Invest” SRL. Acest fapt denotă că există o legătură directă între piața de furnizare a serviciilor de

acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol și piața serviciilor de handling la sol.

Astfel, practicile anticoncurențiale ale „Avia Invest” SRL pe piața de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol manifestate prin aplicarea diferențiată a tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune și prin impunerea inechitabilă și nejustificată a termenelor de valabilitate a contractelor de locațiune, au afectat piața serviciilor de handling la sol. În acest sens, **piața afectată** în speța dată se definește ca ***piața serviciilor de handling la sol***.

Piața geografică relevantă

Conform art. 4 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, piața geografică relevantă se referă la zona în care întreprinderile sunt implicate în oferta sau cererea de pe piața relevantă a produsului, în care condițiile de concurență sunt suficient de omogene și care poate fi deosebită de zonele geografice învecinate prin condiții de concurență ce diferă în mod apreciabil.

Prestarea serviciilor de handling la sol este o activitate distinctă de activitatea prestării serviciilor de transport aerian, de pasageri, bagaje și marfă. Spre deosebire de activitatea de transport aerian de pasageri, în care clienții sunt consumatorii care aleg să călătorească cu avionul de pe un anumit aeroport, în cazul serviciilor de handling la sol clienții sunt reprezentați de companiile de transport aerian de pasageri, bagaje și marfă.

Modalitatea de definire a pieței geografice pentru furnizarea serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol nu poate fi identică cu modalitatea de definire a pieței geografice pentru furnizarea serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare pentru companiile aeriene de pasageri, bagaje și marfă.

În temeiul contractului de concesiune nr. 4/03 din 30.08.2013, „Avia Invest” SRL gestionează infrastructura Aeroportului Internațional Chișinău în calitate de operator de aeroport, care are obligația potrivit pct. 40 al Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971 din 15.11.2017, să asigure accesul prestatorilor de servicii de handling la sol.

Totodată, se menționează că în cadrul Aeroportului Internațional Chișinău activează două întreprinderi ce prestează servicii de handling la sol companiilor aeriene, „Aeroport Handling” SRL, în baza Certificatului de deservire la sol a serviciilor în zonele de securitate cu acces limitat nr. 030 din 04.06.2015, care este valabil până la 04.06.2021 și „MGH Ground Handling” SRL în baza Certificatului

de deservire la sol a serviciilor în zonele de securitate cu acces limitat nr. 032 din 12.09.2012, care este valabil până la 30.09.2020.

Reieșind din cele expuse mai sus, precum și ținând cont de faptul că spațiile necesare pentru prestarea serviciilor de handling la sol pe Aeroportul Internațional Chișinău se găsesc în limita teritoriului acestui aeroport, **piața relevantă geografică aferentă pieței produsului** a fost identificată ca fiind ***limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău***.

Astfel, în sensul cazului investigat, se definesc următoarele piețe:

I. Piața relevantă - piața de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.

II. Piața afectată - piața serviciilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.

Poziția dominantă

Întreprinderea care prestează servicii de handling la sol are nevoie de infrastructura și facilitățile aeroportuare puse la dispoziție de către operatorul aeroportului. Accesul la infrastructura aeroportuară reprezintă un factor indispensabil în vederea prestării serviciilor de handling la sol. Astfel, se precizează că infrastructura necesară întreprinderii de handling la sol se deosebește de infrastructura folosită de către întreprinderea de transport aerian de pasageri/marfă. Prin urmare, cererea de servicii de acces la infrastructura aeroportuară pentru prestarea serviciilor de handling la sol diferă de cererea pentru accesul la infrastructura aeroportuară în scopul de a presta servicii de transport aerian de pasageri/marfă din punct de vedere al elementelor de infrastructură.

Potrivit pct. 40 și pct. 41 ale Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971 din 15.11.2017, operatorul de aeroport asigură accesul prestatorilor de servicii de handling la sol și al utilizatorilor aeroporturilor care doresc să recurgă la handling propriu la instalațiile aeroportului, în măsura necesară îndeplinirii activităților. Dacă operatorul de aeroport sau, în caz de necesitate, autoritatea publică sau orice altă entitate care îl controlează impune condiții privind accesul, acestea trebuie să fie pertinente, obiective, transparente și nediscriminatorii. Spațiul disponibil pentru serviciile de handling la sol în cadrul unui aeroport trebuie să fie împărțit între diferiți prestatori de servicii de handling la sol și utilizatorii aeroportului care recurg la handling propriu, inclusiv nou-veniți în domeniu, în măsura necesară exercitării drepturilor lor, pentru a permite concurența loială în baza unor criterii pertinente, obiective, transparente și nediscriminatorii.

Totodată, în conformitate cu art. 10 alin. (5) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, întreprinderile investite cu drepturi exclusive sunt considerate drept întreprinderi cu poziție dominantă pe piața relevantă la care se referă aceste drepturi.

Potrivit contractului de concesiune nr. 4/03 din 30.08.2013, încheiat între Agenția Proprietății Publice în calitate de concedent și „Avia Invest” SRL în calitate de concesionar, „Avia Invest” SRL a fost desemnat să administreze complexul patrimonial al Aeroportului Internațional Chișinău timp de 49 de ani.

Concomitent, pct. 11 lit. d) din Reglementările aeronautice civile RAC – HOC, prevede că la cererea de acordare a Certificatului întreprinderii de deservire la sol, indiferent de tipul de servicii propus/prestat, în mod obligatoriu se anexează lista încăperilor, hangarelor, clădirilor și edificiilor, de care dispune întreprinderea pentru prestarea serviciilor propuse, întocmită conform formularului prezentat în Anexa 6 la prezentele reglementări. În acest sens, potrivit formularului prevăzut la Anexa 6, întreprinderile de deservire la sol urmează să completeze acesta cu următoarele informații: încăperi, teritorii, suprafața, în metri pătrați, apartenența, contractul nr., informație suplimentară.

Reieșind din circumstanțele speței, întreprinderile de handling la sol (în calitate de locatari) în vederea obținerii Certificatului de deservire la sol a serviciilor în zonele de securitate cu acces limitat, dispun de încăperi, hangare, clădiri și edificii în temeiul contractelor de locațiune încheiate cu „Avia Invest” SRL (în calitate de locator). Fapt ce denotă că „Avia Invest” SRL beneficiază de o putere economică pe piața de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol, ceea ce îi permite să influențeze în mod unilateral și independent procesul de concurență pe piața dată.

Astfel, în conformitate cu art. 10 alin. (5) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și având în vedere că „Avia Invest” SRL este unicul operator care administrează infrastructura Aeroportului Internațional Chișinău în temeiul contractului de concesiune nr. 4/03 din 30.08.2013, precum și ținând cont că în speță furnizarea infrastructurii și facilităților aeroportuare sunt indispensabile pentru întreprinderile de handling la sol, **se constată că „Avia Invest” SRL deține o poziție dominantă pe piața de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.**

Mai mult decât atât, reieșind din circumstanțele relatate mai sus, precum și de faptul că la momentul actual Aeroportul Internațional Chișinău este unicul aeroport internațional din Republica Moldova, se conchide că în aceste condiții existența unei presiuni exercitată de amenințarea credibilă a unei viitoare

expansiuni a concurenților actuali sau intrării pe piață a unor concurenți potențiali este practic imposibilă.

Totodată, se constată că întreprinderile care prestează servicii de handling la sol în cadrul Aeroportului Internațional Chișinău nu ar putea exercita constrângeri/ „amenința” că își realocă activitatea pe un alt aeroport în situația în care nu sunt de acord cu condițiile impuse de către „Avia Invest” SRL, dat fiind faptul că la moment doar în cadrul Aeroportului Internațional Chișinău există cerere pentru prestarea serviciilor de handling la sol companiilor aeriene care prestează servicii de transport pasageri, bagaje și marfă.

În aceeași ordine de idei, se menționează că în pofida acțiunii „Avia Invest” SRL privind impunerea inechitabilă și nejustificată a termenelor de valabilitate a contractelor de locațiune, precum și în pofida acțiunii privind majorarea tarifului de locațiune de la [...] lei până la [...] lei lunar, „MGH Ground Handling” SRL a continuat raporturile juridice cu „Avia Invest” SRL, fapt ce denotă că întreprinderile de handling la sol în raport cu operatorul Aeroportului Internațional Chișinău nu au destulă putere de negociere întrucât nu dispun de alte alternative.

În conformitate cu art. 10 alin. (4) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, se prezumă, până la proba contrară, că una sau mai multe întreprinderi se află în poziție dominantă pe o piață relevantă dacă cota ori cotele cumulate pe piața relevantă în cauză, înregistrate în perioada supusă analizei, depășesc 50%.

Astfel, în tabelul de mai jos vor fi redată cotele de piață deținute de către întreprinderile de handling la sol care activează în cadrul Aeroportului Internațional Chișinău în perioada 2014-2019.

Tabelul 1

Cotele de piață deținute de către întreprinderile care activează pe piața serviciilor de handling la sol în limita Aeroportului Internațional Chișinău în perioada 2014-2019

Anul	„MGH Ground Handling” SRL		„Aeroport Handling” SRL		Total, lei
	Cifra de afaceri, lei	Cota,%	Cifra de afaceri, lei	Cota,%	
2014	[...]	[...]%	[...]	[...]%	[...]
2015	[...]	[...]%	[...]	[...]%	[...]
2016	[...]	[...]%	[...]	[...]%	[...]
2017	[...]	[...]%	[...]	[...]%	[...]
2018	[...]	[...]%	[...]	[...]%	[...]
2019	[...]	[...]%	[...]	[...]%	[...]

Sursa: Elaborat în baza informației statistice deținute de Biroul Național de Statistică și în baza informațiilor obținute din SIA „Intrare Autorizată” a Serviciului Fiscal de Stat.

Având în vedere faptul că cota de piață a întreprinderii „Aeroport Handling” SRL s-a majorat de la [...] % până la [...] %, **se constată că „Aeroport Handling” SRL și-a întărit poziția dominantă pe piața serviciilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău, deținând o poziție de cvasi-monopol.**

Perioada de timp supusă examinării

Având în vedere faptul că investigația vizează acțiunile „Avia Invest” SRL privind impunerea inechitabilă și nejustificată a termenelor de valabilitate a contractelor de locațiune și aplicarea diferențiată a tarifelor de locațiune întreprinderilor de handling la sol, au fost stabilite următoarele perioade de timp supuse examinării.

Acțiunea privind impunerea inechitabilă și nejustificată a termenelor de valabilitate a contractelor de locațiune a început la data de 27.02.2015, când „MGH Ground Handling” SRL a recepționat de la reclamat acordurile adiționale de prelungire a contractelor de locațiune pentru o perioadă de o lună de zile, până la 31.03.2015. Ulterior, „Avia Invest” SRL a înaintat „MGH Ground Handling” SRL lunar, până în prezent, acorduri adiționale de prelungire a contractelor de locațiune pe un termen de o lună.

Prin urmare, perioada de timp supusă examinării acțiunii „Avia Invest” SRL privind impunerea inechitabilă și nejustificată a termenelor de valabilitate a contractelor de locațiune se consideră: **27.02.2015 - momentul actual.**

Acțiunea privind aplicarea inegală a tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune întreprinderilor de handling la sol, au început la data de 24.06.2014 când, prin încheierea acordului adițional nr. 1 la contractul de locațiune nr.79/14-AR din 01.01.2014, „Avia Invest” SRL, a modificat cuantumul tarifului aplicat lunar întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL pentru prestarea serviciilor de locațiune, prin majorarea acestuia de la [...] lei până la [...] lei. Ulterior, prin încheierea acordului adițional nr. 2 din 31.12.2014, cuantumul tarifului pentru prestarea serviciilor de locațiune iarăși a fost majorat până la [...] lei.

Totodată, la data de 29.10.2014, prin încheierea acordului adițional nr. 1 la contractul de locațiune nr. 10/14 din 01.01.2014, „Avia Invest” SRL a modificat cuantumul tarifului aplicat lunar întreprinderii „Aeroport Handling” SRL pentru prestarea serviciilor de locațiune, prin micșorarea acestuia de la [...] lei până la [...] lei.

În aceeași ordine de idei, se menționează că până în prezent „MGH Ground Handling” SRL achită lunar „Avia Invest” SRL pentru prestarea serviciilor de locațiune suma de [...] lei, în timp ce „Aeroport Handling” SRL achită tariful de [...] lei.

Reieșind din circumstanțele expuse mai sus, perioada de timp supusă examinării acțiunii „Avia Invest” SRL privind aplicarea inegală a tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune întreprinderilor de handling la sol se consideră: **24.06.2014 - momentul actual.**

III. Acte și fapte constatate

Acțiunea reclamată

La data de 09.11.2015 în adresa Consiliului Concurenței a parvenit plângerea „MGH Ground Handling” SRL în care au fost reclamate acțiunile „Avia Invest” SRL referitor la înaintarea neîntemeiată a acordurilor adiționale de prelungire a contractelor de locațiune pe un termen nerezonabil de 30 de zile, în condițiile în care concurentul acesteia „Aeroport Handling” SRL face parte din același grup de întreprinderi cu operatorul aeroportului „Avia Invest” SRL, fapt ce îi permite să aibă acces continuu și fiabil la infrastructura Aeroportului Internațional Chișinău.

La data depunerii plângerii, „MGH Ground Handling” SRL, în calitate de locatar, avea încheiat cu „Avia Invest” SRL, în calitate de locator, următoarele contracte de locațiune:

- Contractul de locațiune a unor încăperi în incinta aerogării nr. 81/14 – AR din 01.01.2014.
- Contractul de locațiune a terenului tehnic nr. 79/14 – AR din 01.01.2014.
- Contractul de locațiune a boxului a Serviciului Transport Special nr. 78/14 – AR din 01.01.2014.

La data de 29.09.2015 „MGH Ground Handling” SRL a solicitat de la „Avia Invest” SRL prelungirea contractelor de locațiune pentru o perioadă de cel puțin 36 de luni și prezentarea acordurilor adiționale în timp de 5 zile lucrătoare, însă „Avia Invest” SRL prin răspunsul din 02.10.2015 a refuzat solicitarea dată și până în prezent înaintează întreprinderii acorduri adiționale de prelungire a contractelor de locațiune pe un termen nerezonabil de 30 de zile.

În viziunea „MGH Ground Handling” SRL termenul de 30 de zile a contractelor de locațiune nu garantează companiilor aeriene-potențiali clienți prestarea continuă a serviciilor de handling la sol, astfel, aceștia nu acceptă să devină clienții unui asemenea prestator de servicii. De asemenea, termenul de 30 de zile a contractelor de locațiune nu poate garanta întreprinderii de handling la sol recuperarea investițiilor care se fac pe termen lung și care nu sunt securizate din motiv că nu există un contract de locațiune pe termen lung.

Totodată „MGH Ground Handling” SRL a menționat în plângere că se simte vulnerabilă în fața „Avia Invest” SRL, care în orice moment poate decide de a

refuza accesul la infrastructura aeroportuară. „Avia Invest” SRL, fiind concesionarul Aeroportului Internațional Chișinău în temeiul unui contract de concesiune încheiat pentru 49 de ani, are o anumită previzibilitate și certitudine, în contrast cu „MGH Ground Handling” SRL, căreia i se oferă acorduri de prelungire a locațiunii doar pentru o lună.

Reclamantul consideră că motivele invocate anterior de „Avia Invest” SRL privind refuzul de a prelungi contractele de locațiune, și anume lucrările de extindere a peronului și necesitatea amplasării uzinei de producere a betonului, au decăzut, și, prin urmare, „Avia Invest” SRL nu ar mai avea alte motive să refuze prelungirea contractelor de locațiune pe un termen mai îndelungat.

De asemenea, în plângere s-a invocat că întreprinderile „Avia Invest” SRL, „Aeroport Handling” SRL, „Air Clasica” SRL, „Air Handling” SRL și „Dufremol” SRL sunt întreprinderi dependente, reieșind din motivele expuse în plângere.

Astfel, conform celor comunicate de „MGH Ground Handling” SRL, contractele de locațiune și acordurile adiționale la acestea încheiate între „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL ar fi, de facto, contracte încheiate între „Avia Invest” SRL cu sine însăși. Astfel, semnarea contractelor de locațiune între aceste 2 întreprinderi este, de fapt, o formalitate, iar persoanele terțe sunt informate de faptul că „Aeroport Handling” SRL activează sub protecția „Avia Invest” SRL, și poate garanta o colaborare de lungă durată cu companiile aeriene datorită relațiilor sale corporative cu „Avia Invest” SRL.

Totodată, reclamantul a invocat în plângere faptul că în urma acțiunilor abuzive ale „Avia Invest” SRL, „MGH Ground Handling” SRL a suferit o pierdere a cotei de piață de la „35% la doar 5%” din piața serviciilor de handling pe Aeroportul Internațional Chișinău, prin urmare, a fost reziliate contractele cu companiile aeriene „S7 Airlines”, „Ural Airlines” și „AtlasGlobal”, care au început să fie deservite de către concurentul acestuia „Aeroport Handling” SRL.

Urmare a examinării informațiilor și materialelor acumulate în cadrul investigației, Consiliul Concurenței a constatat următoarele.

Dependența structurală între „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL.

Potrivit art. 4 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, *întreprinderile dependente*, sunt reprezentate de întreprinderile care fac parte din același grup de întreprinderi sau sunt controlate de aceeași persoană ori de aceleași persoane. *Grupul de întreprinderi*, este definit ca întreprindere care exercită controlul și toate întreprinderile controlate direct sau indirect de aceasta.

În acest sens, Consiliul Concurenței în baza informațiilor existente, a analizat dacă întreprinderea „Avia Invest” SRL, direct sau indirect, deține legături

cu întreprinderile „Aeroport Handling” SRL, „Air Classica” SRL, „Air Handling” SRL și „Dufremol” SRL.

La momentul depunerii plângerii și până la 10.08.2017, „Air Handling” SRL a fost deținută în proporție de 100% de către „Air Clasica” SRL, care avea ca fondator „Wester Alliance” LLP (Marea Britanie) până la 27.04.2016, și dl [...] – ulterior. Începând cu 10.08.2017, „Air Handling” SRL a fost controlată în proporție de 87% de către „Air Investments” SRL, fondată de către cetățeanul [...].

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. CEP-10 din 10.04.2017 s-a constatat faptul că „Air Handling” SRL la data de 29.05.2014, deținea 100% din capitalul social al „Aeroport Handling” SRL.

Astfel, ținând cont de Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. CEP-10 din 10.04.2017 și potrivit informațiilor obținute din baza de date „ACCES” a Agenției Servicii Publice și din baza de date a Serviciului Fiscal de Stat, se constată că, în perioada 29.05.2014 – 18.12.2018, întreprinderea „Aeroport Handling” SRL avea ca fondator întreprinderea „Air Handling” SRL cu o cotă de 100%, administrator fiind dl Ciochină Arcadie.

În aceeași ordine de idei, în tabelul de mai jos este reflectată informația cu referire la organele de conducere, supraveghere și control ale întreprinderilor menționate în formularul de plângere depus de întreprinderea „MGH Ground Handling” SRL la data de 09.11.2015, și fondatorii acestor întreprinderi, după caz:

Tabelul 2

Organele de conducere, supraveghere și control ale întreprinderilor vizate în formularul de plângere cu nr. de intrare 2423 din 09.11.2015

Nr.	Denumirea întreprinderii	IDNO	Fondatorii întreprinderii	Cota, %	Administratorul întreprinderii, organe de conducere, supraveghere și control
1.	„Avia Invest” SRL	1013600025 635	la data depunerii plângerii		
			Societatea de acțiuni de tip deschis „Хабаровский Аэропорт” Rusia	5%	Jardan Petru - administrator [...]
			„Komaksavia” SRL	95%	
			situația din perioada 27.09.2016-07.04.2017		
			Societatea de acțiuni de tip deschis „Хабаровский Аэропорт”	5%	Jardan Petru – administrator [...]

			Rusia		
			„Komaksavia Airport Invest” LTD	95%	
			situația din perioada 07.04.2017-09.04.2019		
			Societatea de acțiuni de tip deschis „Хабаровский Аэропорт” Rusia	5%	Jardan Petru – administrator [...]
			„Komaksavia Airport Invest” LTD	95%	
			din data de 09.04.2019 – momentul actual		
			Societatea de acțiuni de tip deschis „Хабаровский Аэропорт” Rusia	5%	Boris Salov – administrator [...]
			„Komaksavia Airport Invest” LTD	95%	
2.	„Aeroport Handling” SRL	1002600010480	din data depunerii plângerii până la data de 18.12.2018		
			„Air Handling” SRL	100%	Ciochină Arcadie – administrator
			18.12.2018 – momentul actual		
			[...]	100%	Ciochină Arcadie – administrator până 11.09.2019 Butnaru Igor – administrator din 11.09.2019
3.	„Air Handling” SRL	1014600017691	din data depunerii plângerii până la data de 10.08.2017		
			„Air Clasica” SRL	100%	Ertagaev Egor - administrator
			10.08.2017-19.02.2019		
			„Air Investments” SRL	87%	Ertagaev Egor – administrator până 29.10.2018 Hainaut Patrice - administrator 29.10.2018-31.01.2019
			„Fly Petrol” SRL	13%	Buruiană Valeriu – administrator din 31.01.2019
			din 19.02.2019 – momentul actual		
			[...]	87%	Buruiană Valeriu - administrator

			„Fly Petrol” SRL	13%	
4.	„Air Clasica” SRL	1010600040 181	din data depunerii plângerii până la 27.04.2016		
			„Wester Alliance” LLP	100 %	Ertagaev Egor - administrator
			din 27.04.2016 până la data de 18.01.2019		
			[...]	100%	Ertagaev Egor - administrator
			din 18.01.2019 – momentul actual		
			„Infoton-Com” SRL	100%	Ertagaev Egor - administrator
5.	„Air Investments” SRL	1016600039 392	din 28.11.2016 (fondarea întreprinderii) până la momentul actual		
			[...]	100%	Hainaut Patrice - administrator
6.	„Dufremol” SRL	1002600042 306	din data depunerii plângerii până la 22.04.2019		
			[...]	100%	Șor Ilona- administrator
			din 22.04.2019 – momentul actual		
			[...]	100%	Todorov Marko Stefanov - administrator

Sursa: Elaborat în baza informației din baza de date „ACCES” a Agenției Servicii Publice, baza de date a Serviciului Fiscal de Stat, scrisorii Agenției Servicii Publice din 13.08.2019.

În baza informațiilor expuse în tabel, se constată faptul că, în cadrul consiliului societății „Avia Invest” SRL, în momentul depunerii formularului de plângere (09.11.2015), figurau în calitate de membrii: administratorul întreprinderii [...] dl [...] (până la data de 07.04.2017), administratorul [...], dl [...] (până la data de 09.04.2019) și angajatul [...], dl [...] (până la data de 09.04.2019), precum și dl [...] în calitate de președinte al consiliului (până la data de 09.04.2019). În perioada 27.09.2016-07.04.2017, dna [...], asociat unic și administrator al întreprinderii [...], a fost desemnată în calitate de cenzor a consiliului societății „Avia Invest” SRL, iar în perioada 07.04.2017-09.04.2019 a devenit membru a consiliului societății „Avia Invest” SRL.

În aceeași ordine de idei, în tabelul de mai jos este redată informația cu privire la membrii consiliului societății „Avia Invest” SRL în perioada 09.11.2015 – 09.04.2019.

**Membrii consiliului societății „Avia Invest” SRL în perioada
09.11.2015 – 09.04.2019**

Nr.	Perioada	Membrii consiliului societății „Avia Invest” SRL
1.	09.11.2015 – 27.09.2016	[...]
2.	27.09.2016-07.04.2017	[...]
3.	07.04.2017-09.04.2019	[...]

Sursa: Elaborat în baza informației din baza de date „ACCES” a Agenției Servicii Publice, baza de date a Serviciului Fiscal de Stat, scrisorii Agenției Servicii Publice din 13.08.2019.

Potrivit statutului întreprinderii „Avia Invest” SRL membrii, președintele și secretarul societății se numesc de adunarea generală a fondatorilor pe un termen de 5 ani și pot fi eliberați din funcție în orice moment.

Totodată, în conformitate cu cap. VII, pct. 7.1 și 7.2. din Statutul „Avia Invest” SRL, consiliul societății **reprezintă interesele fondatorilor** în perioada între adunările generale și în limitele atribuțiilor sale, **execută conducerea și controlul general al activității societății**. Consiliul societății are următoarele atribuții: *aprobarea planului de afaceri, a strategiei de dezvoltare a societății; stabilirea și aprobarea politicii de investiții a societății, aprobarea prealabilă a încheierii de către administratori – directorul general și directorul comercial ai societății a contractelor, acordurilor și oricăror tipuri tranzacții juridice, inclusiv legate reciproc, care atrag luarea de către societate a obligațiilor ce depășesc 15 procente din suma activelor societății conform ultimului bilanț la ziua încheierii actelor juridice.*

Potrivit pct. 64 din Regulamentul privind concentrările economice, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.17 din 30.08.2013 **dreptul de a gestiona activitatea întreprinderii**, poate decurge și **din deținerea drepturilor de vot** (singure sau în combinație cu acorduri contractuale, cum ar fi acordul acționarilor) care permite stabilirea strategiei unei întreprinderi, în baza unor elemente stabile de drept.

Astfel, se constată că majoritatea membrilor consiliului societății „Avia Invest” SRL cu drept de vot sunt persoane care au acționat în comun în perioada examinată.

De asemenea, în vederea susținerii celor menționate mai sus, se precizează că în conformitate cu art. 203 alin. (1) al Codului Civil nr. 1107 din 06.06.2002 persoanele afiliate persoanei juridice sunt considerate inclusiv membrii consiliului și membrii comisiei de cenzori.

Relația de dependență între „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL este menționată și de Raportul Kroll 2, potrivit căruia întreprinderile „Air Handling” SRL (în perioada 29.05.2014 – 18.12.2018, întreprinderea „Aeroport Handling” SRL avea ca fondator întreprinderea „Air Handling” SRL cu o cotă de 100%, administrator fiind dl Ciochină Arcadie), „Avia Invest” SRL, „Air Clasica” SRL și „Dufremol” SRL fac parte din același grup de întreprinderi („Grupul Șor”).

De asemenea, ținând cont de operațiunile de transfer realizate între conturile bancare ale „Wester Alliance” LLP (fondator unic al „Air Clasica” SRL până la 27.04.2016), menționate în raportul Kroll 2, se atestă apartenența „Wester Alliance” LLP, „Air Clasica” SRL și „Aeroport Handling” SRL la „Grupul Șor”.

Dependența economică între „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL.

Potrivit Raportului auditului conformității încheierii și executării prevederilor Contractului de parteneriat public - privat pentru concesiunea activelor „Aeroportul Internațional Chișinău” ÎS, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 1 din 24.01.2020, au fost constatate următoarele circumstanțe de fapt:

1. Conform Procesului verbal al Adunării generale a acționarilor „Avia Invest” SRL din 15.02.2017, s-a decis acordarea împrumuturilor fără dobândă companiei „Air Handling” SRL în limita de până la [...] lei, cu perioada de rambursare de la un an până la 3 ani. Ulterior, în perioada 28.02.2017-04.09.2018, „Avia Invest” SRL a încheiat cu „Air Handling” SRL 93 de contracte de împrumut fără dobândă, în sumă totală de [...] lei, pe un termen de 1 an, în scopul majorării capitalului circulant, rambursarea împrumutului urmând a fi efectuată nu mai târziu de data scadenței. La solicitarea administratorului „Air Handling” SRL, conform acordurilor adiționale din 05.03.2018 – 29.05.2019, termenul împrumuturilor a fost majorat până la doi ani din data contractării, ca ulterior să fie majorat până la 3 ani din data contractării împrumutului.

În conformitate cu calculul realizat de către Curtea de Conturi la rata de bază stabilită de către Banca Națională a Moldovei, urmare acordării împrumuturilor fără dobândă întreprinderii „Air Handling” SRL, „Avia Invest” SRL a ratat venituri în sumă de minim [...] lei în perioada 28.02.2017-31.08.2019, după cum este prezentat în Tabelul 4.

Veniturile ratate de „Avia Invest” SRL ca urmare a acordării împrumuturilor întreprinderii „Air Handling” SRL, calculate conform ratei de bază a BNM

[...]

Sursa: Elaborat în baza informațiilor prezentate de Curtea de Conturi

Astfel, pentru contractarea de la bancă a unor credite în sumă cumulativă de [...] lei în perioada 2017-2018, „Air Handling” SRL ar fi achitat în condiții normale de piață până la sfârșitul lunii august 2019 o dobândă de cel puțin [...] lei, fără a lua în considerare condițiile și comisioanele băncii.

Totodată, se menționează că, potrivit situațiilor financiare ale „Air Handling” SRL, întreprinderea nu a realizat venituri din vânzări în perioada 2015-2018, obținând doar venituri din alte activități, care corespund cu suma dividendelor achitate de către întreprinderea fiică „Aeroport Handling” SRL. De asemenea, Consiliul Concurenței reține că cea mai mare parte din împrumuturile fără dobândă în valoarea totală de [...] lei obținute de la „Avia Invest” SRL în perioada 2017-2018 au fost orientate spre finanțarea investițiilor financiare curente în părți neafiliate (împrumuturi sau alte investiții financiare ce se referă la întreprinderi neafiliate cu durata de achitare nu mai mare de 12 luni).

Având în vedere standardele și cerințele minime cu privire la riscul de credit stabilite de reglementările din domeniul bancar, precum și modelele de rating ale riscului de credit utilizate de băncile comerciale, este puțin probabil ca o întreprindere fără venit din vânzări și cu active imobilizate în valoare de [...] lei să obțină de la bancă comercială credite în sumă cumulativă de [...] lei în scopul finanțării activelor circulante, în special a investițiilor financiare în părți neafiliate, fără a prezenta garanții suplimentare.

În acest sens, oferirea de către „Avia Invest” SRL a contractelor de împrumut fără dobândă și fără garanții „Air Handling” SRL, fondatorul „Aeroport Handling” SRL, denotă existența unor relații de încredere deosebite între aceste întreprinderi, care nu poate fi explicată altfel decât prin existența unei dependențe economice între acestea.

2. La solicitarea „Aeroport Handling” SRL, „Avia Invest” SRL a acordat acesteia în perioada 20.02.2017-21.12.2018 împrumuturi fără dobândă, în temeiul a trei contracte de împrumut după cum urmează:

- contractul de împrumut nr. 1 din 20.02.2017 în sumă de [...] lei;
- contract de împrumut nr. 2 din 22.02.2017 în sumă de [...] lei;
- contract de împrumut nr. 1 din 21.12.2018 în sumă de [...] lei.

Potrivit calculelor realizate de către Curtea de Conturi, în urma acordării împrumuturilor fără dobândă întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, „Avia

Invest” SRL a ratat venituri în sumă de cel puțin [...] lei, după cum este prezentat în tabelul de mai jos.

Tabelul 5

Veniturile ratate de „Avia Invest” SRL ca urmare a acordării împrumuturilor întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, calculate conform ratei de bază a BNM [...]

Sursa: Elaborat în baza informațiilor prezentate de Curtea de Conturi

Astfel, pentru contractarea de la bancă a unui credit în sumă de [...] lei pentru o perioadă de 10 luni, în anul 2017 „Aeroport Handling” SRL ar fi achitat în condiții normale de piață o dobândă de minim [...] lei. Totodată, pentru al doilea împrumut în valoare de [...], contractat pentru 12 luni, dar rambursat timp de 3 zile, „Aeroport Handling” SRL ar fi trebuit să achite o dobândă de minim [...] lei.

Prin urmare, în cazul în care „Aeroport Handling” SRL nu ar fi beneficiat de împrumuturi fără dobândă oferite de reclamat, dar ar fi contractat credite bancare pentru aceste sume în condiții normale de piață, întreprinderea ar fi trebuit să achite băncii comerciale dobânzi în valoare totală de minim [...] lei, fără a lua în considerare condițiile și comisioanele băncii, aceasta fiind și suma venitului ratat de către „Avia Invest” SRL în urma acordării împrumuturilor examinate.

Ținând cont de faptul că „Aeroport Handling” SRL a beneficiat de împrumuturi fără dobândă și fără garanții „Avia Invest” SRL, se constată existența unor relații de încredere deosebite între aceste întreprinderi, care nu poate fi explicată altfel decât prin existența unei dependențe economice între „Aeroport Handling” SRL și „Avia Invest” SRL.

3. Din data de 01.01.2016 „Avia Invest” SRL a oferit în chirie spații de birou întreprinderilor: „Air Handling” SRL (contract de locațiune nr. 30/16-AR), „Air Clasica” SRL (contract de locațiune nr. 32/16-AR) și „Fly Petrol” SRL (contract de locațiune nr. 251/16-AR), care nu au achitat plata pentru chirie mai mult de 3 ani. Astfel, „Avia Invest” SRL nu a întreprins toate măsurile de rigoare, inclusiv cele prevăzute de contractul de locațiune, care prevede aplicarea penalităților ([...])% pe zi pentru neachitarea la timp a plății), precum și/sau rezilierea contractului (neachitarea mai mult de o lună), locatarilor fiindu-le trimise doar reclamații.

În conformitate cu art. 1242 alin. (1), alin. (2) și alin. (3) din Codul Civil nr. 1107 din 06.06.2002, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Până la proba contrară, împrumutul care are ca obiect o sumă de bani se prezumă a fi cu titlu

oneros, cu excepția cazului în care ambele părți sunt persoane fizice care nu au calitatea de profesionist.

Potrivit art. 1251 din Codul Civil nr. 1107 din 06.06.2002, prin contractul de locațiune, o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie.

Reieșind din prevederile Codului Civil nr. 1107 din 06.06.2002 menționate mai sus, contractul de împrumut ce are ca obiect o sumă de bani (până la proba contrară) și contractul de locațiune sunt considerate că fiind contracte cu titlu oneros, fapt ce denotă că părțile acestor raporturi juridice au ca scop obținerea reciprocă a unor avantaje economice. Obținerea unor avantaje economice reciproce este o practică firească între societățile comerciale independente.

Astfel, Consiliul Concurenței reține că „Avia Invest” SRL, contrar uzanțelor normale de afaceri, a favorizat întreprinderile „Aeroport Handling” SRL și „Air Handling” SRL prin neaplicarea dobânzii la contractele de împrumut și nesolicitarea achitării în termen a chiriei pe o perioadă îndelungată, fapt ce denotă prezența unor circumstanțe de fapt, care nu pot fi argumentate altfel decât prin existența dependenței economice între aceste întreprinderi.

Conform pct. 16 alin. (3) lit. a) al Regulamentului privind concentrările economice, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 17 din 30.08.2013, situația de dependență economică poate fi determinată de contracte importante de furnizare pe termen lung sau împrumuturi acordate de către furnizori sau consumatori, combinate cu legături structurale, care conferă o influență determinantă asupra partenerului.

În acest context, având în vedere că „Avia Invest” SRL în perioada 28.02.2017-04.09.2018 a încheiat cu „Air Handling” SRL 93 de contracte de împrumut fără dobândă, în sumă totală de [...] lei, pe un termen de 1 an, care ulterior a fost majorat până la 3 ani, precum și faptul că în perioada 20.02.2017-21.12.2018 „Avia Invest” SRL a acordat împrumuturi fără dobândă „Aeroport Handling” SRL, în sumă de [...] lei, se conchide existența unei relații de dependență economică între „Avia Invest” SRL, „Aeroport Handling” SRL și „Air Handling” SRL.

Totodată, chiar dacă începând cu 18.12.2018 a avut loc schimbarea formală a fondatorului întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, acest lucru nu a afectat relațiile de dependență economică dintre întreprinderile „Aeroport Handling” SRL și „Avia Invest” SRL, un argument în acest sens fiind și acordarea la data de 21.12.2018 a unui împrumut fără dobândă în valoare de [...] lei întreprinderii „Aeroport Handling” SRL de către „Avia Invest” SRL.

Reieșind din circumstanțele de fapt și normele legale expuse mai sus, Consiliul Concurenței concluzionează că „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL sunt întreprinderi dependente și fac parte din același grup de întreprinderi.

Astfel, se constată că „Avia Invest” SRL este integrat pe vertical, pe piața din amonte activând în calitate de operator al Aeroportului Internațional Chișinău și gestionar unic al activelor aferente, prin intermediul „Avia Invest” SRL, iar pe piața din aval - în calitate de prestator de servicii de handling la sol, prin intermediul întreprinderii „Aeroport Handling” SRL.

În această ordine de idei, se menționează experiența Uniunii Europene și bunele practici internaționale, și anume pct. 17 din Raportul Comisiei privind aplicarea Directivei 96/67/CE a Consiliului din 15.10.1996 privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Comunității, care prevede că transportatorii aerieni și intermediarii consideră că la acele aeroporturi în care organismul de gestionare dirijează aeroportul și, în același timp, are calitate de furnizor de servicii de handling la sol, concurența este afectată, deoarece organismul de gestionare a aeroportului poate trage prea multe sfori, influențând, astfel, afacerile de zi cu zi ale aeroportului, pentru a-l face un concurent obișnuit. Cu alte cuvinte, operatorul de aeroport este autoritate de reglementare, proprietar, operator de infrastructură și furnizor de servicii de handling la sol în același timp, iar aceste roluri sunt incompatibile.

Comportamentul investigat: acțiunea „Avia Invest” SRL privind impunerea inechitabilă și nejustificată a termenelor de valabilitate a contractelor de locațiune în raport cu „MGH Ground Handling” SRL.

Prin scrisoarea nr. APD-05/178-987 din 02.06.2016 și scrisoarea nr. APD-05/14-120 din 31.01.2017, Consiliul Concurenței a solicitat de la „MGH Ground Handling” SRL copiile contractelor de locațiune încheiate cu „Avia Invest” SRL pentru perioada 2016-2017 în vederea confirmării/infirmării presupuselor acțiuni anticoncurențiale ale „Avia Invest” SRL privind aplicarea unor condiții inegale la prestarea serviciilor de locațiune în raport cu „MGH Ground Handling” SRL. Astfel, cu referire la solicitarea Consiliului Concurenței, „MGH Ground Handling” SRL, prin scrisorile din 09.06.2016 și nr. 362 din 17.02.2017, a comunicat că contractele de locațiune nr. 78/14-AR și nr. 79/14-AR, datate cu 01.01.2014, care au ca obiect locațiunea Terenului Tehnic (suprafața [...] m²) și a Boxului Tehnic, ambele situate în zona de securitate a Aeroportului Internațional Chișinău, în zona adiacentă platformei de staționare a aeronavelor, au fost încheiate până la 31.12.2014. Începând cu data de 27.02.2015 „Avia Invest” SRL înaintează lunar întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL acorduri adiționale de prelungire a

locațiunii cu o valabilitate de 30 zile.

Cu referire la contractul de locațiune nr. 81/14-AR din 01.01.2014, valabil până la data de 31.12.2014, ce are ca obiect locațiunea unor încăperi cu suprafața de [...] m² și [...] m² aflate în incinta complexului aerogării a Aeroportului Internațional Chișinău, „MGH Ground Handling” SRL a comunicat că începând cu 27.02.2015 și până la 14.01.2016 „Avia Invest” SRL înainta lunar acorduri adiționale de prelungire a locațiunii cu o valabilitate de 30 zile. La data de 14.01.2016 „Avia Invest” SRL a înaintat „MGH Ground Handling” SRL un acord adițional la contractul de locațiune 81/14-AR, prin care au fost înlocuite încăperile închiriate, cu unele noi cu suprafețe de [...] m² și [...] m² cu o valabilitate până la data de 31.12.2016, prelungite ulterior până la 31.12.2017.

Informația cu referire la contractele de locațiune încheiate cu „Avia Invest” SRL a fost solicitată de către Consiliul Concurenței de la întreprinderea „Aeroport Handling” SRL prin scrisoarea nr. APD-05/15-119 din 31.01.2017.

Astfel, în ceea ce privește contractul de locațiune nr. 8/14-AR din 01.01.2014, ce are ca obiect locațiunea unor încăperi cu suprafața de [...] m², [...] m² și [...] m² aflate în incinta complexului aerogării a Aeroportului Internațional Chișinău, începând cu 01.03.2015 „Avia Invest” SRL înainta lunar întreprinderii „Aeroport Handling” SRL acorduri adiționale de prelungire a locațiunii cu o valabilitate de 30 zile. La data de 14.01.2016 „Avia Invest” SRL a înaintat „Aeroport Handling” SRL un acord adițional la contractul de locațiune nr. 8/14-AR, prin care au fost înlocuite încăperile închiriate, cu unele noi cu suprafețe de [...] m², [...] m², [...] m², [...] m² și [...] m², cu o valabilitate până la data de 31.12.2016, și prelungite ulterior până la 31.12.2017.

Totodată, contractele de locațiune nr. 9/14-AR și 10/14-AR, datate cu 01.01.2014 și valabile până la data de 31.12.2014, care au ca obiect locațiunea încăperilor aflate la etajul 1, 2 și 3 din incinta clădirii Administrative MA ([...] m²) și a Terenului Tehnic ([...] m²), începând cu data de 28.12.2015 (nr. 9/14-AR) și respectiv 25.02.2015 (nr. 10/14-AR) sunt prelungite de către „Avia Invest” SRL întreprinderii „Aeroport Handling” SRL pentru o perioadă de 30 zile în temeiul acordurilor adiționale.

Ținând cont că „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL sunt întreprinderi dependente care fac parte din același grup de întreprinderi, contractele de locațiune și acordurile adiționale încheiate între întreprinderile date sunt de fapt contracte formale, „Aeroport Handling” SRL având certitudinea de a fi asigurat în accesul continuu și fiabil la infrastructura Aeroportului Internațional Chișinău în temeiul contractului de concesiune în raport cu concurentul său „MGH Ground Handling” SRL.

În acest sens, se constată că acțiunea „Avia Invest” SRL manifestată prin prelungirea contractelor de locațiune pe un termen doar de 30 de zile a creat pentru „MGH Ground Handling” SRL situații inechitabile și de incertitudine asupra raporturilor juridice încheiate cu companiile aeriene. Accesul la infrastructura aeroportuară pe un termen de 30 de zile nu poate garanta previzibil prestarea continuă și fiabilă a serviciilor de handling la sol companiilor aeriene, în contextul în care infrastructura aeroportuară este un factor de producție indispensabil pentru prestarea serviciilor de handling la sol.

Potrivit pct. 35 alin. (4) din Regulamentul privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971 din 15.11.2017, una dintre condiții care urmează să fie respectată în cadrul procedurii stabilite de către Organul central de specialitate în domeniul aviației civile, cu privire la selectarea prin concurs a prestatorilor certificați să ofere servicii de handling la sol într-un aeroport în care numărul lor este limitat, este selectarea întreprinderilor de handling la sol pentru o perioadă maximă de șapte ani.

Astfel, atâta timp cât „Avia Invest” SRL deține dreptul de gestionare a infrastructurii aeroportuare în temeiul contractului de concesiune nr. 4/03 din 30.08.2013 pentru o perioadă de 49 de ani, ar fi argumentat și rezonabil ca termenul de valabilitate a locațiunii oferit întreprinderilor de handling la sol de către operatorul aeroportului să fie mai mare de 30 de zile. Acest fapt va conferi întreprinderilor de handling la sol o garanție previzibilă în vederea desfășurării continue a activității date și va încuraja prestatorii acestor servicii să întreprindă investiții pe termen lung care sunt necesare pentru îmbunătățirea calității serviciilor.

În conformitate cu Decizia Curții Supreme de Justiție din 21.02.2018, termenul de prelungire a contractelor de locațiune încheiate între operatorul aeroportului și întreprinderile de handling la sol pentru o perioadă de 1 an de zile constituie o „practică normală de afaceri”.

Având în vedere cele relatate mai sus, se prezumă că perioada justificată economic necesară întreprinderilor de handling la sol pentru recuperarea investițiilor pe termen lung și pentru a nu admite distorsionarea mediului concurențial, este de la 1 an până la maxim 7 ani.

Totodată, se menționează faptul că motivul invocat ce a stat la baza acțiunii „Avia Invest” SRL privind prelungirea contractelor de locațiune cu „MGH Ground Handling” SRL pe un termen de 30 zile este procesul de modernizare și reconstrucție a Aeroportului Internațional Chișinău, fapt ce presupune în viziunea

„Avia Invest” SRL că în orice moment poate fi dispusă eliberarea tuturor spațiilor închiriate de „MGH Ground Handling” SRL.

Potrivit pct. 26 al Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971 din 15.11.2017, *dacă operatorul aeroportului intenționează să aducă unele schimbări infrastructurii aeroportului în ceea ce privește locația/plasarea utilizatorilor infrastructurii aeroportuare, acesta este obligat:*

1) să consulte toți beneficiarii infrastructurii aeroportului, inclusiv utilizatorii aeroportului și prestatorii de servicii de handling, în privința schimbării infrastructurii aeroportuare sus-menționate;

2) să publice pe pagina sa web oficială toate planurile, ținând cont de restricțiile ce se referă la respectarea securității aeronautice și siguranței zborurilor, care presupun schimbările în infrastructura aeroportuară menționate la pct. 26;

3) să notifice în scris, în termen de 25 de zile calendaristice până la data începerii lucrărilor, beneficiarului infrastructurii aeroportuare afectat de schimbările în infrastructura aeroportului și să ofere soluții posibile, astfel încât să fie asigurat accesul continuu și neîntrerupt la infrastructura aeroportului, în condițiile asigurării securității aeronautice și siguranței zborurilor;

4) să respecte principiile transparenței, nediscriminării, concurenței loiale și să asigure accesul neîntrerupt și continuu la infrastructura aeroportului de către beneficiarii acesteia.

Prin scrisoarea nr. 12/102 din 12.02.2020 „Avia Invest” SRL a comunicat că durata medie de la inițiere a serviciului de proiectare a lucrării până la începerea efectiv a lucrării de construcție (în urma obținerii autorizației de executare a lucrărilor eliberate de către Autoritatea Aeronautică Civilă) este de cca 545 de zile lucrătoare sau 2 ani calendaristici.

Ținând cont de faptul că termenul 30 de zile a contractului de locațiune este cu mult mai mic în raport cu termenul mediu de cca 545 de zile lucrătoare/2 ani calendaristici care este necesar de la inițierea serviciului de proiectare a lucrării până la începerea efectiv a lucrării de construcție, se concluzionează că acesta este unul disproporționat și nejustificat.

În aceeași ordine de idei, se menționează că, „Avia Invest” SRL din momentul concesiunii activelor (30.08.2013) ale Aeroportului Internațional Chișinău, a obținut 4 autorizații de executare a lucrărilor pentru modernizarea infrastructurii Aeroportului Internațional Chișinău, emise de către Autoritatea Aeronautică Civilă, după cum urmează:

1. Autorizația din 15.06.2015 (modernizarea infrastructurii Aeroportului Internațional Chișinău: pista pentru decolare/aterizare, căile de rulare a aeronavelor, peronul, infrastructura electrică, sistemul de drenare a apelor pluviale din zona aeroportului);
2. Autorizația din 26.04.2016 (modernizarea pistei de decolare pentru infrastructura Aeroportului Internațional Chișinău tranșa I, II);
3. Autorizația din 25.06.2016 (modernizarea pistei de decolare pentru infrastructura Aeroportului Internațional Chișinău tranșa III);
4. Autorizația din 14.02.2018 (modernizarea pistei de decolare-aterizare 09/27).

Astfel, Consiliul Concurenței constată că lucrările de executare pentru modernizarea infrastructurii Aeroportului Internațional Chișinău, aprobate de către Autoritatea Aeronautică Civilă prin autorizațiile menționate mai sus, în fapt nu au afectat suprafețele închiriate de către „MGH Ground Handling” SRL, ținând cont că suprafețele din contractele de locațiune nr. 78/14-AR din 01.01.2014 (încăperea boxului a Serviciului Transport Special) și nr. 79/14-AR din 01.01.2014 (teren tehnic) până la momentul actual nu au fost autorizate în vederea executării lucrărilor de construcție. Astfel, se constată că termenul de 30 de zile a contractelor de locațiune înaintate de către „Avia Invest” SRL către „MGH Ground Handling” SRL nu este justificat de executarea lucrărilor de modernizare a infrastructurii Aeroportului Internațional Chișinău.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul Civil nr. 1107 din 06.06.2002, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Concomitent art. 13 alin. (1) din Codul Civil nr. 1107 din 06.06.2002, prevede că niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod.

Circumstanțele relatate mai sus, denotă faptul că „Avia Invest” SRL cu rea-credință își exercită drepturile sale, invocând un motiv nejustificat și neîntemeiat (procesul de modernizare și reconstrucție a Aeroportului Internațional Chișinău) la încheierea contractelor de locațiune cu „MGH Ground Handling” SRL pe un termen de 30 zile, termen care nu garantează siguranța raporturilor juridice de afaceri, stabilitatea/încrederea clienților. Prin urmare, potențialii clienți nu acceptă să contracteze un asemenea prestator de servicii (participarea în perioada 2015-2019 la 8 licitații lansate de către companiile aeriene care nu au fost câștigate).

Astfel, acțiunea „Avia Invest” SRL a avut ca efect eliminarea concurenței pe piața serviciilor de handling la sol. Totodată, intenția de a elimina concurența pe piața prestării serviciilor de handling la sol se desprinde din scrisoarea nr. 12/422 din 18.05.2015, prin care „Avia Invest” SRL și-a manifestat intenția de a cumpăra societatea „MGH Ground Handling” SRL pentru a presta servicii de handling la sol pe Aeroportul Internațional Chișinău.

Comportamentul investigat: acțiunea „Avia Invest” SRL privind aplicarea diferențiată a tarifelor în cadrul contractelor de locațiune.

În scopul examinării acțiunilor „Avia Invest” SRL privind modul de aplicare a tarifelor în cadrul contractelor de locațiune față de companiile de handling, Consiliul Concurenței a examinat tarifele prevăzute de contractele de locațiune nr. 10/14-AR din 01.01.2014 și nr. 79/14-AR din 01.01.2014 încheiate între „Avia Invest” SRL și companiile de handling, informația fiind prezentată în tabelul ce urmează.

Tabelul 6

Informații cu privire la tarifele practicate de către „Avia Invest” SRL pentru locațiunea bunurilor imobile/mobile conform prevederilor contractelor de locațiune nr. 10/14-AR din 01.01.2014 și nr. 79/14-AR din 01.01.2014

Nr.	Contracte/acorduri adiționale	Bunurile date în locațiune	Tariful pentru locațiune
1	Contractul nr. 10/14-AR din 01.01.2014 încheiate între „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL	<ul style="list-style-type: none"> - suprafață betonată, [...] m², cu valoarea [...] lei; - barieră reticulară, [...] m², cu valoarea [...] lei; - o parte din suprafața peronului (avanperon de tip. A2, B1), [...] m²; - activul Transiver IC-F3S valoarea [...] lei. <p>Bunurile respective sunt destinate pentru parcare transportului special și a echipamentului pentru deservirea aeronavelor.</p>	[...] lei (lunar)
1.1.	Acord adițional nr. 1 din 29.10.2014-AR la contractul nr. 10/14 din 01.01.2014 încheiat între „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL	<ul style="list-style-type: none"> - suprafață betonată, [...] m², cu valoarea [...] lei; - barieră reticulară, [...] m², cu valoarea [...] lei; - activul Transiver IC-F3S valoarea [...] lei. <p>Bunurile respective sunt destinate pentru parcare transportului special și a</p>	[...] lei (lunar)

		echipamentului pentru deservirea aeronavelor.	
2	Contractul nr. 79/14-AR din 01.01.2014 încheiat între Avia Invest” SRL și „MGH Ground Handling” SRL	- teren tehnic, [...] m ² , valoarea [...] lei. Platforma va fi folosită pentru amplasarea complexului tehnic al locatarului pentru deservirea aeronavelor.	[...] lei (lunar)
2.1.	Acord adițional nr. 1 din 24.06.2014 la contractul nr. 79/14-AR din 01.01.2014 încheiat între Avia Invest” SRL și „MGH Ground Handling” SRL	- teren tehnic, [...] m ² , valoarea [...] lei. Platforma va fi folosită pentru amplasarea complexului tehnic al locatarului pentru deservirea aeronavelor.	[...] lei (lunar)
2.2.	Acord adițional nr. 2 din 31.12.2014 la contractul nr. 79/14-AR din 01.01.2014 încheiat între Avia Invest” SRL și „MGH Ground Handling” SRL	- teren tehnic, [...] m ² , valoarea [...] lei. Platforma va fi folosită pentru amplasarea complexului tehnic al locatarului pentru deservirea aeronavelor.	[...] lei (lunar)

Sursa: scrisoarea nr. 01/527 din 06.07.2017 și plângerea nr. intrare 2423 din 09.11.2015.

Reieșind din datele prezentate în Tabelul 6, rezultă că tarifele practicate de către „Avia Invest” SRL la prestarea serviciilor de locațiune companiilor de handling la sol sunt diferențiate. Astfel, „MGH Ground Handling” SRL achită lunar [...] lei/[...] m², iar „Aeroport Handling” SRL - [...] lei/[...] m². În acest sens, „Aeroport Handling” SRL achită lunar în mediu pentru 1 m² suma de [...] lei, pe când „MGH Ground Handling” SRL achită lunar în mediu pentru 1 m² suma de [...] lei, ceea ce reprezintă cu 60% mai mult decât sumă plătită de către „Aeroport Handling” SRL.

La solicitarea Consiliului Concurenței nr. APD-05/234-1532 din 03.07.2017 referitor la diferența de tarif pentru locațiune stabilit pentru întreprinderea „Aeroport Handling” SRL și „MGH Ground Handling” SRL, conform contractelor de locațiune nr. 10/14-AR din 01.01.2014 (contract încheiat cu „Aeroport Handling” SRL) și respectiv nr. 79/14-AR din 01.01.2014 (contract încheiat cu „MGH Ground Handling” SRL), „Avia Invest” SRL, prin scrisoarea nr. 12/529a din 20.07.2017, a comunicat că obiectul contractului de locațiune nr. 10/14-AR din 01.01.2014 reprezintă doar suprafața din beton armat, însă obiectul contractului de locațiune nr. 79/14-AR din 01.01.2014 reprezintă suprafața din beton armat și suprafața artificială adiacentă peronului.

De asemenea, reclamatul a comunicat că costul pentru ambele companii de deservire la sol se stabilește în temeiul Legii cu privire la bugetul de stat pentru anul calendaristic respectiv, astfel, quantumul locațiunii se calculează în dependență de parametri tehnici ai bunului transmis în locațiune.

Consiliul Concurenței reține că modificările tarifelor de locațiune operate de către „Avia Invest” SRL prin prisma acordurilor adiționale, în raport cu „MGH Ground Handling” SRL și „Aeroport Handling” SRL au avut loc în același an - 2014, însă la „MGH Ground Handling” SRL tariful a fost majorat, pe când la „Aeroport Handling” SRL tariful a fost micșorat.

Având în vedere că „Avia Invest” SRL la formarea tarifelor de locațiune s-a condus de aceleași norme legale prevăzute în Legea cu privire la bugetul de stat pe anul 2014 nr. 339 din 23.12.2013, reclamatul urma să aplice o abordare unică față de ambele întreprinderi de handling la sol, urmând aceeași tendință - fie să majoreze sau să micșoreze tarifele de locațiune.

Potrivit pct. 2 din Anexa 7 la Legea bugetului de stat pe anul 2014 nr. 339 din 23.12.2013, quantumul chiriei anuale a utilajului dat în locațiune (care cuprinde și mijloacele de transport sau alte fonduri fixe) se calculează după formula:

$$\text{Pau} = \text{Ua} \times \text{K1} \times \text{K2} + \text{Q},$$

în care:

Pau – quantumul chiriei anuale pentru utilajul dat în locațiune;

Ua – uzura anuală a utilajului dat în locațiune;

K1 – coeficientul de calcul;

K2 – coeficientul de piață;

Q – cheltuielile de întreținere și de exploatare a utilajului dat în locațiune, suportate de locator.

Coeficientul de calcul (K1) se stabilește în funcție de uzura contabilă la data dării în locațiune a utilajului, iar la stabilirea coeficientului de piață (K2) se va ține cont de cerere și de ofertă, de venitul neobținut, de diferența dintre valoarea inițială de bilanț și prețul de piață la utilajul de același tip sau cu caracteristici comparabile, precum și de alți factori. Astfel, se reține că la stabilirea coeficientului de piață locatorul trebuie să țină cont în primul rând de condițiile de cerere și ofertă pe piață, care sunt similare în cazul teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău, și nu de tipul suprafeței date în locațiune, care este reflectat în tarif prin intermediul altor componente de calcul – uzura anuală a utilajului dat în locațiune și coeficientul de calcul K1.

Prin scrisoarea nr. 12/394 din 05.06.2020, „Avia Invest” SRL a prezentat calculele tarifelor de locațiune stabilite conform formulei menționate mai sus, percepute în temeiul contractului nr. 10/14 din 01.01.2014 încheiat între „Avia

Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL și contractului nr. 79/14-AR din 01.01.2014 încheiat între „Avia Invest” SRL și „MGH Ground Handling” SRL.

În urma examinării acestor calcule, Consiliul Concurenței a constatat faptul că diferența de plată pentru locațiune are la bază aplicarea de către „Avia Invest” SRL a coeficienților de piață diferiți la calcularea tarifelor pentru același utilaj (suprafața betonată) cu același cod - 1200309000. Astfel, „Aeroport Handling” SRL începând cu anul 2014 până în prezent, pentru locațiunea suprafeței betonate a achitat tarife calculate după următorii coeficienți de piață K2: 2,5265, 2,5380 și 2,6657, pe când „MGH Ground Handling” SRL, în aceeași perioadă, pentru locațiunea suprafeței betonate a achitat tarife calculate după coeficienți de piață K2: 2,9512, 2,8723 și 3,0726. Prin urmare, se constată că „Avia Invest” SRL, a aplicat arbitrar coeficienții de piață la formarea quantumului chiriei anuale pentru utilajul dat în locațiune, acțiune care a avut ca efect tarife de locațiune mai mari întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL în raport cu întreprinderea „Aeroport Handling” SRL.

Acest fapt denotă existența din partea „Avia Invest” SRL a unei abordări discriminatorii la calcularea tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune.

Examinând natura bunurilor date în locațiune, caracteristicile și valoarea acestora, Consiliul Concurenței constată că „Aeroport Handling” SRL dispune în locațiune de bunuri în valoare totală de [...] lei, cu o suprafață totală de [...] m², în raport cu concurentul său „MGH Ground Handling” SRL, care dispune de bunuri în valoare de [...] lei, cu suprafață de [...] m², iar destinația acestor bunuri este identică, fiind folosite pentru deservirea aeronavelor.

Astfel, se constată că deși valoarea bunurilor date în locațiune „Aeroport Handling” SRL este cu [...] lei mai mare decât valoarea bunurilor imobile date în locațiune „MGH Ground Handling” SRL, „MGH Ground Handling” SRL achită un tarif pe 1 m² mai mare cu [...] % decât tariful achitat de „Aeroport Handling” SRL.

Potrivit pct. 42 al Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971 din 15.11.2017, *dacă accesul la instalațiile aeroportului determină perceperea unei taxe, aceasta trebuie stabilită în baza unor criterii obiective, pertinente, echitabile, transparente, nediscriminatorii și proporționale costurilor suportate.*

Prin urmare, reieșind din cele relatate mai sus, se constată că „Avia Invest” SRL neîntemeiat practică tarife mai mari față de întreprinderea „MGH Ground Handling” SRL la prestarea serviciilor de locațiune, întrucât condițiile contractuale privind bunurile date în locațiune sunt mai dezavantajoase în raport cu concurentul

său „Aeroport Handling” SRL, deși valoarea bunurilor deținute în locațiune de către „MGH Ground Handling” SRL este mai mică comparativ cu valoarea terenurilor deținute în locațiune de către „Aeroport Handling” SRL, iar destinația este aceeași.

Acțiunea „Avia Invest” SRL privind practicarea unor tarife discriminatorii și neîntemeiate față de „MGH Ground Handling” SRL în raport cu concurentul său „Aeroport Handling” SRL, distorsionează concurența și creează pentru „MGH Ground Handling” SRL un dezavantaj concurențial. Astfel, costurile suportate de către „MGH Ground Handling” SRL pentru prestarea serviciilor de handling la sol sunt mai mari în raport cu cele suportate de către „Aeroport Handling” SRL.

Efectele abuzului de poziție dominantă comis de către „Avia Invest” SRL asupra concurenței pe piața serviciilor de handling la sol în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.

Consiliul Concurenței constată că acțiunile „Avia Invest” SRL manifestate prin impunerea unor condiții inechitabile la termenul de valabilitate a contractelor de locațiune și aplicarea inegală a tarifelor de locațiune, au avut ca efect următoarele.

1. Reducerea semnificativă a cotei de piață a întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL.

Reieșind din datele prezentate în Tabelul 1, se constată faptul că cota „MGH Ground Handling” SRL pe piața serviciilor de handling în Aeroportul Internațional Chișinău s-a redus considerabil, de cca [...] ori, de la [...] % în anul 2014 până la [...] % în anul 2019.

Consiliul Concurenței a solicitat, prin scrisoarea nr. APD-05/15-119 din 31.01.2017 de la „Aeroport Handling” SRL și prin scrisoarea nr. APD-05/14-120 din 31.01.2017 de la „MGH Ground Handling” SRL, copiile contractelor încheiate cu companiile aeriene, tarifele aferente serviciilor prestate, cât și alte avantaje oferite companiilor aeriene la prestarea serviciului de handling la sol.

Astfel, la data de 15.02.2017 prin scrisoarea nr. 01/115, „Aeroport Handling” SRL a prezentat atât copiile contractelor încheiate cu companiile aeriene, cât și tarifele aferente prestării serviciului dat. Ca punct de reper au fost analizate contractele încheiate între „Aeroport Handling” SRL și companiile aeriene care la data de 25.05.2015 („AtlasGlobal”), 07.05.2015 („S7 Airlines”) au reziliat contractele încheiate cu „MGH Ground Handling” SRL, și au încheiat contracte noi cu concurentul acestuia „Aeroport Handling” SRL, după cum urmează.

Tarifele prestate de către „Aeroport Handling” SRL vs „MGH Ground Handling” SRL la serviciile de handling la sol companiilor aeriene „S7 Airlines” și „AtlasGlobal”

Nr.	Tipul de aeronavă	Tarif „Aeroport Handling” S.R.L. (Euro)	Tarif „MGH Ground Handling” S.R.L. (Euro)
	„S7 Airlines”		
1	A-319/A320	[...]	[...]
2	B 767	[...]	[...]
3	B 737	[...]	[...]
	„AtlasGlobal”		
4	A 320	[...]	[...]
5	A 321	[...]	[...]

Sursa: Informația preluată din scrisoarea „MGH Ground Handling” S.R.L. nr. 362 din 17.02.2017 și scrisorile „Aeroport Handling” S.R.L. nr. 01/115 din 15.02.2017, nr. 01/415 din 31.05.2017.

Astfel, se constată că tarifele oferite de către „Aeroport Handling” SRL în comparație cu „MGH Ground Handling” SRL sunt mult mai avantajoase.

Prin urmare, luând în considerare condițiile favorabile de activitate pe care le are datorită relațiilor privilegiate cu „Avia Invest” SRL, inclusiv accesul la mijloacele financiare gratuite, „Aeroport Handling” SRL are posibilitatea să ofere condiții contractuale mai avantajoase companiilor aeriene „S7 Airlines” și „AtlasGlobal”, fapt care, i-a determinat pe aceștia să rezilieze contractele cu „MGH Ground Handling” SRL în favoarea concurentului său.

În acest context, au fost examinate condițiile contractuale oferite de către „Aeroport Handling” SRL companiilor aeriene preluate de la „MGH Ground Handling” SRL în comparație cu condițiile oferite companiilor aeriene deservite anterior de „Aeroport Handling” SRL, cu luarea în calcul a tipului aeronavei și a frecvenței zborurilor operate pe Aeroportul Internațional Chișinău, informația fiind prezentată prin scrisoarea „Aeroport Handling” SRL nr. 01/835 din 25.10.2018.

Astfel, s-a constatat că „Aeroport Handling” SRL a oferit condiții contractuale mai bune companiilor preluate de la „MGH Ground Handling” SRL comparativ cu companiile care istoric se deserveau la „Aeroport Handling” SRL, cu scopul atragerii acestora.

În tabelul de mai jos sunt prezentate tarifele de deservire la sol a aeronavelor practicate de către „Aeroport Handling” SRL în raport cu companiile aeriene „S7 Airlines” și „Aeroflot - Russian Airlines” în perioada 2015-2016:

**Tarife de bază pentru deservirea la sol a aeronavelor practicate de către
„Aeroport Handling” SRL în raport cu companiile aeriene
„S7 Airlines” și „Aeroflot - Russian Airlines” în perioada 2015-2016**

Tipul aeronavei	„S7 Airlines”		„Aeroflot - Russian Airlines”	
	Tarif, euro	Numărul de curse operate 2015-2016	Tarif, euro	Numărul de curse operate 2015-2016
A 319/320	[...] €	[...] curse	[...] €	[...] curse
A 321	[...] €	[...] curse	[...] €	[...] curse

Sursa: Scrisoarea „Aeroport Handling” SRL nr. 01/835 din 25.10.2018

Astfel, reieșind din informațiile prezentate în Tabelul 8, se constată că „Aeroport Handling” SRL a oferit tarife de bază unitare mai mici cu [...] € pentru deservirea la sol a aeronavelor „S7 Airlines” în raport cu tariful perceput de la „Aeroflot - Russian Airlines”, chiar dacă numărul de curse operate de către „Aeroflot - Russian Airlines” în perioada 2015-2016 a fost mai mare cu [...] (aeronave de tip A319/320) și [...] (aeronave de tip A321) decât numărul de curse operate de către „S7 Airlines” în perioada respectivă.

La solicitarea Consiliului Concurenței privind argumentarea aplicării tarifelor diferențiate „S7 Airlines” în raport cu „Aeroflot - Russian Airlines” pentru același tip de aeronavă pentru prestarea serviciilor de handling la sol, „Aeroport Handling” SRL prin scrisoarea nr. 01/752 din 28.09.2018 a comunicat următoarele: *„La încheierea contractelor cu companiile aeriene Aeroflot Russian Airlines și S7 Airlines, au fost luați în considerare mai mulți factori. În primul rând, frecvența zborurilor, astfel prețul la „Basic” a fost calculat pe baza frecvenței minime a zborurilor și a completării maxime a serviciilor contractate. Compania aeriană Aeroflot Russian Airlines efectuează un zbor pe zi, în timp ce S7 Airlines operează 3 zboruri pe zi. Având în vedere acest lucru, cu cât mai multe zboruri sunt efectuate pe zi, respectiv cu atât mai mic este prețul pentru servicii.”*

În aceeași ordine de idei, prin scrisoarea nr. 01/077 din 06.02.2020 „Aeroport Handling” SRL a comunicat că nu sunt careva diferențe dintre categoriile de servicii de handling la sol prestate companiilor aeriene care efectuează 1 cursă pe zi sau 2-3 curse pe zi.

Cele relatate mai sus, denotă faptul că explicația „Aeroport Handling” SRL privind formarea tarifelor pentru prestarea serviciilor de handling la sol pentru același tip de aeronavă companiilor aeriene „S7 Airlines” și „Aeroflot - Russian Airlines” contravine situației de facto, întrucât „Aeroport Handling” SRL urma să aplice „S7 Airlines” tarife mai mari, și respectiv „Aeroflot - Russian Airlines” tarife mai mici, în perioada 2015-2016, reieșind din numărul de curse efectuate de

către aceste companii aeriene, și având în vedere faptul că întreprinderea prestează aceleași categorii de servicii de handling la sol companiilor aeriene care operează 1 cursă pe zi sau 2-3 curse pe zi.

2. Întreprinderea „MGH Ground Handling” SRL pe toată perioada investigată a activat în pierdere și a fost nevoită să își restrângă semnificativ activitatea.

Potrivit situațiilor financiare ale „MGH Ground Handling” SRL, întreprinderea a înregistrat în perioada 2015-2019 pierderi din activitatea operațională în volum total de peste [...] lei.

Totodată, pe parcursul investigației Consiliul Concurenței a constatat că, având în vedere reducerea numărului de clienți, în perioada 2015-2019 reclamantul „MGH Ground Handling” SRL și-a restrâns semnificativ activitatea.

Astfel, potrivit Notelor de informare IALS14 și IALS18 extrase din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat SIA „Intrare Autorizată”, în perioada 2014-2018 numărul de angajați al „MGH Ground Handling” SRL s-a redus de [...] ori - de la [...] la [...] de angajați.

Totodată, se menționează că, potrivit situațiilor financiare ale „MGH Ground Handling” SRL, valoarea mijloacelor fixe aflate în posesia întreprinderii s-au redus de [...] ori – de la [...] lei în 2014 la [...] lei în 2018.

Prin restrângerea activității „MGH Ground Handling” SRL a obținut reducerea costurilor totale legate de desfășurarea activității de handling, dar această reducere nu a fost suficientă pentru a compensa pierderile înregistrate de către întreprindere în perioada examinată, or, având în vedere investițiile și costurile fixe indispensabile, precum și specificul pieței afectate, desfășurarea unei activități profitabile nu este posibilă în condițiile unei cote reduse de piață.

Așadar, Consiliul Concurenței a realizat calculul pragului de rentabilitate a „MGH Ground Handling” SRL în anul 2015, când întreprinderea a început să își piardă cota de piață, și a constatat că „MGH Ground Handling” SRL trebuie să dețină o cotă de piață de minim [...] % pentru a se menține pe piață.

Prin urmare, se constată că, având în vedere investițiile și costurile indispensabile aferente, un concurent eficient care activează pe piața serviciilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău, nu poate avea o activitate profitabilă în condițiile unei cote de piață mai mici de [...] %.

3. „MGH Ground Handling” SRL nu a câștigat niciuna dintre licitațiile lansate de către companiile aeriene, având în vedere că, datorită condițiilor create de către „Avia Invest” SRL, care deține poziție dominantă pe piața relevantă, ofertele „MGH Ground Handling” SRL nu au fost suficient de atractive pentru a câștiga licitațiile.

Prin scrisoarea nr. 268 din 10.02.2020, „MGH Ground Handling” SRL a comunicat că în perioada 2015-2019, a participat la 8 licitații lansate de companiile aeriene, după cum urmează:

- licitația lansată de către compania aeriană „Ural Airlines” în anul 2015;
- licitația lansată de către compania aeriană „Tarom” în anul 2015;
- licitația lansată de către compania aeriană „Lufthansa” și „Austrian Airlines” în anul 2015;
- licitația lansată de către compania aeriană „Ukraine International Airlines” în anul 2016;
- licitația lansată de către compania aeriană „Polskie Linie Lotnicze Lot” în anul 2017;
- licitația lansată de către compania aeriană „Belavia” în anul 2018;
- licitația lansată de către compania aeriană „Ukraine International Airlines” în anul 2019;
- licitația lansată de către compania aeriană „Jasmin Airways” în anul 2019.

Astfel, „MGH Ground Handling” SRL a comunicat că nu a câștigat niciuna din licitațiile la care a participat ca rezultat al acțiunilor anticoncurențiale ale „Avia Invest” SRL.

4. În rezultatul acțiunilor întreprinderii „Avia Invest” SRL, întreprinderea „MGH Ground Handling” SRL nu a avut posibilitatea să garanteze companiilor aeriene siguranța raporturilor juridice, respectiv prestarea continuă și neîntreruptă a serviciilor de handling la sol, spre deosebire de concurentul său, fapt care a adus la distorsionarea concurenței pe piața serviciilor de handling la sol.

5. Suportarea de către „MGH Ground Handling” SRL a unor costuri mai mari pentru accesul la infrastructura centralizată pentru prestarea serviciilor de handling la sol, comparativ cu concurentul său.

În aceste condiții, există riscul eminent ca „MGH Ground Handling” SRL să fie eliminat de pe piață, urmare a acțiunilor „Avia Invest” SRL care deține poziție dominantă pe piața relevantă, ceea ce a dus la distorsionarea concurenței pe piața serviciilor de handling la sol în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.

Prin scrisorile nr. APD-05/382-2233 și nr. APD-05/381-2222 din 10.10.2019, Consiliul Concurenței, în temeiul art. 59 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, a remis către „Avia Invest” SRL și „MGH Ground Handling” SRL copia raportului de investigație în vederea acordării dreptului de a prezenta observații asupra raportului de investigație.

Astfel, „Avia Invest” SRL, precum și „MGH Ground Handling” SRL, în conformitate cu prevederile art. 58 alin. (1) al Legii concurenței nr. 183 din

11.07.2012, în vederea exercitării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 12/735 din 25.11.2019 și respectiv scrisoarea nr. 199 din 26.11.2019, au prezentat observații asupra raportului de investigație. Observațiile părților au fost luate parțial în considerare de către Consiliul Concurenței, iar acele observații care nu au fost acceptate sunt redactate succint în cele ce urmează, cu comentariile de rigoare.

a) Observațiile „Avia Invest” SRL

- Reclamatul consideră că constatările din raportul de investigație precum că „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL sunt întreprinderi dependente sunt declarative, nu se bazează pe probe și nu pot fi admise spre susținere în Decizia Plenului Consiliului Concurenței. De asemenea, reclamatul susține că presupusa dependență a acestor două companii se bazează pe datele oferite de raportul Kroll 2, care pot fi luate drept semnal pentru declanșarea unei analize sau pentru autosesizare, de fapt ca și orice informație din presă, după care trebuie să urmeze o investigație propriu-zisă.

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație întrucât concluziile argumentate și temeiul legal privind dependența structurală și economică a întreprinderilor „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL au fost expuse detaliat în prezenta Decizie.

- Reclamatul susține că constatarea din raportul de investigație privind scăderea cotei de piață de la 35% până la 5% a întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL în urma acțiunilor abuzive ale „Avia Invest” SRL este declarativă, neavând la bază o analiză întru confirmarea sau infirmarea acestor cifre și nu corespunde realității, deoarece aceasta a fost transcrisă din plângerea companiei „MGH Ground Handling” SRL.

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. În acest context, se precizează că circumstanța de fapt privind scăderea cotei de piață de la 35% la 5% din raportul de investigație a fost invocată în plângere de către „MGH Ground Handling” SRL. Având în vedere acest fapt, Consiliul Concurenței a examinat evoluția cotelor de piață a întreprinderilor care activează pe piața serviciilor de handling la sol, care a fost reflectată în Tabelul nr. 1 din prezenta Decizie, elaborat în baza informației statistice deținute de Biroul Național de Statistică și informațiilor din SIA „Intrare Autorizată” a Serviciului Fiscal de Stat. În acest sens, în cadrul investigației a fost constatat întemeiat că cota „MGH Ground Handling” SRL pe piața serviciilor de handling la sol în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău s-a redus, de la [...] % la [...] % în anul 2017, la [...] % în anul 2018 și la [...] % în anul 2019.

- Reclamatul a invocat că la stabilirea pieței geografice, în anumite situații, se aduc argumente în sensul ideii că dimensiunea pieței geografice poate fi limitată la

un singur aeroport pe baza unei raze fixe în jurul aeroportului (100 de km pentru aeroporturile regionale și 300 de km pentru aeroporturile internaționale) sau la dimensiunea unei arii de deservire. De asemenea, reclamatul a comunicat că în anumite cazuri Comisia Europeană a considerat că aria de deservire având o rază de 100 de km sau o oră de călătorie cu autoturismul reprezintă o estimare conservatoare a ariei de deservire minime a unui aeroport. Distanța dintre Aeroportul Internațional Chișinău și Aeroportul Internațional Odessa este de 169 Km. Distanța dintre Aeroportul Internațional Chișinău și Aeroportul Internațional Iași este de 159 Km. Prin urmare, „Avia Invest” SRL consideră că în speță fiind vorba de aeroportul internațional, piața geografică trebuie să includă toate 3 aeroporturi. Astfel, reclamatul susține faptul că la analiza pieței geografice nu s-a ținut cont de bunele practici europene, nici de prevederile Legii concurenței nr 183 din 11.07.2012.

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată și această observație. Ținând cont de părțile implicate și problemele concurențiale vizate în cadrul investigației, precum și având în vedere faptul că spațiile necesare pentru prestarea serviciilor de handling la sol pe Aeroportul Internațional Chișinău se găsesc în incinta acestui aeroport, piața relevantă geografică aferentă pieței produsului a fost identificată ca fiind limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.

Includerea Aeroportul Internațional Iași și Aeroportul Internațional Odessa la formarea pieței geografice pentru furnizarea serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol și pentru serviciile de handling la sol nu este relevantă deoarece „MGH Ground Handling” SRL și „Aeroport Handling” SRL sunt certificați să presteze servicii de handling la sol în cadrul Aeroportului Internațional Chișinău, având la bază certificatele de deservire la sol a serviciilor în zonele de securitate cu acces limitat nr. 032 din 12.09.2012 și, respectiv, nr. 030 din 04.06.2015 eliberate de către Autoritatea Aeronautică Civilă.

- „Avia Invest” SRL susține faptul că bunurile date în locațiune „Aeroport Handling” SRL și „MGH Ground Handling” SRL sunt diferite și nu sunt comparabile deoarece nu au aceleași proprietăți fizice. Astfel, în timp ce compania „Aeroport Handling” SRL are în arendă doar teren betonat, compania „MGH Ground Handling” SRL are teren betonat, box care se află pe terenul betonat și plus teren cu acoperământ artificial, care are un alt tarif față de terenurile betonate. Reclamatul susține că natura bunurilor nu a fost examinată, a fost efectuată doar comparația cifrelor ce nu sunt comparabile datorită naturii diferite a bunurilor date în arendă.

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Astfel, că în cadrul investigației au fost examinate tarifele stipulate în contractele de locațiune

nr. 10/14-AR din 01.01.2014 și nr. 79/14-AR din 01.01.2014 încheiate între „Avia Invest” SRL și companiile de handling „Aeroport Handling” SRL și „MGH Ground Handling” SRL, precum și bunurile care sunt date în locațiune acestor companii, argumentele fiind expuse mai sus. În ceea ce privește încăperea boxului, se menționează că „MGH Ground Handling” SRL achită suplimentar pentru locațiunea încăperii date. Astfel, potrivit contractului de locațiune nr. 78/14-AR din 01.01.2014, „MGH Ground Handling” SRL deține în locațiune încăperea boxului a Serviciului Transport Special care are o suprafață de [...] m² în schimbul unui tarif de [...] euro achitat lunar „Avia Invest” SRL.

- Reclamatul susține că la încheierea contractelor cu companiile aeriene sunt luați în considerare mai mulți factori. În acest sens, o companie aeriană poate efectua un zbor pe zi, în timp ce altele 2-3 sau mai multe zboruri pe zi. Având în vedere acest lucru, cu cât mai multe zboruri sunt efectuate pe zi, respectiv cu atât mai mic este prețul pentru servicii. De asemenea, „Avia Invest” SRL a comunicat că prețurile de handling la sol pe alte aeroporturi din Europa de Sud-Est sunt mult mai mici decât cele practicate de către operator. Toate prețurile cu companiile aeriene care efectuează zboruri regulate se formează în urma negocierilor. Reclamatul menționează că nu a găsit în raportul de investigație o analiză pe subiectul structurii prețului. De asemenea, „Avia Invest” SRL consideră că nu este întemeiată și probată afirmarea că „Aeroport Handling” SRL a practicat prețuri mai mici pentru a atrage companii de la concurentul „MGH Ground Handling” SRL.

Consiliul Concurenței menționează că argumentele în sensul observației date au fost prezentate în cadrul prezentei Decizii. Cu referire la obiecția privind lipsa analizei structurii prețului, Consiliul Concurenței menționează că prezenta investigație nu necesită efectuarea unei analize a structurii prețului.

b) Observațiile „MGH Ground Handling” SRL

- Reclamantul consideră că Consiliul Concurenței trebuie să includă în Decizie poziția Curții Supreme de Justiție în ceea ce privește rezilierea de către „S7 Airlines” a contractului de servicii la sol cu „MGH Ground Handling” SRL expusă în cadrul dosarului „MGH Ground Handling” SRL împotriva companiei aeriene „S7 Airlines” privind repararea prejudiciului ca urmare a rezilierii ilegale a contractului de servicii la sol. În acest sens, „MGH Ground Handling” SRL a comunicat că prin Decizia Curții Supreme de Justiție a fost constatat că responsabil pentru pierderea clientului de către reclamantă este „Avia Invest” SRL.

Consiliul Concurenței menționează că Curtea Supremă de Justiție prin Decizia nr. 2rac-5/17 din 11.01.2017 a constatat că compania aeriană „S7 Airlines” nu este responsabilă pentru desfășurarea de către „Avia Invest” SRL a activității de concurență neloială. Astfel, instanța prin această constatare a justificat acțiunile

companiei aeriene „S7 Airlines” în ceea ce privește rezilierea unilaterală a contractului privind prestarea serviciilor de handling la sol.

- „MGH Ground Handling” SRL, consideră că „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL, în virtutea dependenței constatate, reprezintă în sensul legislației concurențiale o singură unitate economică, respectiv amenda trebuie aplicată și calculată din cifra de afaceri a ambelor entități economice privite ca o singură întreprindere.

Consiliul Concurenței precizează că prin Dispoziția nr. 37 din 10.12.2015, Plenul Consiliului Concurenței a dispus inițierea investigației referitor la semnele încălcării prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. c) ale Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către „Avia Invest” SRL. Prin urmare, prezenta investigație a vizat acțiunile întreprinderii „Avia Invest” SRL.

- Reclamantul menționează că în raportul de investigație Consiliul Concurenței a constatat că „Aeroport Handling” SRL ar fi oferit, în comparație cu reclamanta, condiții contractuale mai avantajoase companiilor aeriene „S7-Siberian Airlines” și „Atlas Jet Airlines”. În acest sens, în opinia „MGH Ground Handling” SRL acest comportament ar putea fi un abuz de poziție dominantă prin practicarea unor prețuri de ruinare sau al efectului de foarfecă cu scopul de a exclude un concurent de pe piață.

Consiliul Concurenței precizează că presupusele acțiuni anticoncurențiale privind practicarea unor prețuri de ruinare de către „Aeroport Handling” SRL, cu scopul de a exclude concurentul de pe piață, invocate de către „MGH Ground Handling” SRL nu constituie obiectul prezentei investigații.

În aceeași ordine de idei, la data de 28.01.2020, în temeiul art. 64 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, în contextul solicitării parvenite de la „Avia Invest” SRL, la sediul Consiliului Concurenței a avut loc ședința de audieri. La audieri au participat reprezentanții întreprinderilor „Avia Invest” SRL și „MGH Ground Handling” SRL. În cadrul ședinței de audieri reprezentanții ambelor întreprinderi și-au menținut observațiile expuse pe marginea raportului de investigație.

Ulterior, prin scrisorile nr. APD-05/113-693 și nr. APD-05/114-692 din 27.03.2020, Consiliul Concurenței, în temeiul art. 40 al Codului Administrativ nr. 116 din 19.07.2018, a remis către „Avia Invest” SRL și „MGH Ground Handling” SRL noile circumstanțe de fapt suplimentar constatate în cadrul investigației, în vederea prezentării punctului de vedere asupra acestora. Astfel, prin scrisoarea nr. 1968 din 08.04.2020, „MGH Ground Handling” SRL a prezentat punctul de vedere, însă probe și informații suplimentare relevante nu au fost prezentate. În partea ce ține de prezentarea punctului de vedere al „Avia Invest” SRL asupra

noile circumstanțe de fapt suplimentar constatate în cadrul investigației, se constată că acesta nu a fost prezentat.

Astfel, Consiliul Concurenței a asigurat integral părților supuse investigației dreptul la apărare prevăzut la art. 40 din Codul Administrativ nr. 116 din 19.07.2018 și la art. 58 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

IV. Calificarea legală a acțiunilor constatate conform prevederilor Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012

În conformitate cu prevederile art. 11 alin. (1) și alin. (2) lit. a) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, este interzisă folosirea unei poziții dominante pe piața relevantă în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali, prin impunerea, în mod direct sau indirect, a unor prețuri inechitabile de vânzare sau a altor condiții inechitabile de tranzacționare.

A. Cu referire la acțiunea „Avia Invest” SRL privind impunerea unui termen de 30 de zile de valabilitate a contractelor de locațiune „MGH Ground Handling” SRL, se conchide că pe parcursul desfășurării investigației au fost stabilite suficiente probe pertinente și concludente care denotă faptul săvârșirii de către „Avia Invest” SRL a unui abuz de poziție dominantă, interzis de art. 11 alin. (2) lit. a) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, deoarece:

1. „Avia Invest” SRL deține poziție dominantă pe piața de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.
2. „Avia Invest” SRL și a impus condiții inechitabile întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL prin aplicarea unui termen nerezonabil, nejustificat și neîntemeiat de valabilitate a contractelor de locațiune de 30 zile, având în vedere următoarele circumstanțe constatate:
 - i. „Aeroport Handling” SRL, datorită legăturii de dependență cu „Avia Invest” SRL, are acces de lungă durată (49 de ani) la infrastructura centralizată pentru prestarea serviciilor de handling la sol potrivit contractului de concesiune nr. 4/03 din 30.08.2013;
 - ii. Termenul de valabilitate a contractelor de handling la sol de 30 zile impus de „Avia Invest” SRL nu este justificat de realizarea lucrărilor de modernizare a infrastructurii Aeroportului Internațional Chișinău;
 - iii. Lucrările de executare pentru modernizarea infrastructurii Aeroportului Internațional Chișinău, aprobate de către Autoritatea Aeronautică Civilă, nu au afectat și nu se referă la suprafețele închiriate de către „MGH Ground Handling” SRL;
 - iv. Perioada justificată economic necesară întreprinderilor de handling la

sol pentru recuperarea investițiilor pe termen lung și pentru a nu admite distorsionarea mediului concurențial este de până la 7 ani.

3. Urmare a acțiunii „Avia Invest” SRL a fost distorsionată concurența de pe piața serviciilor de handling la sol. Astfel, cota de piață a întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL s-a redus considerabil, de la [...]% în anul 2014 la [...]% în anul 2019, dat fiind faptul că acordurile adiționale de prelungire a locațiunii pe un termen a câte 30 de zile, nu garantează pentru potențialii clienți a „MGH Ground Handling” SRL prestarea serviciilor de handling la sol într-un mod fiabil și continuu pe perioade îndelungate, neîntrerupte sau mai mari de 30 de zile.

În conformitate cu prevederile art. 11 alin. (1) și (2) lit. c) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, este interzisă folosirea unei poziții dominante pe piața relevantă în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali, prin aplicarea în raporturile cu partenerii comerciali a unor condiții inegale la prestații echivalente, creând în acest fel unora din ei un dezavantaj concurențial.

B. Cu referire la acțiunea „Avia Invest” SRL privind aplicarea diferențiată a tarifelor în cadrul contractelor de locațiune se conchide că pe parcursul desfășurării investigației au fost stabilite suficiente probe pertinente și concludente care denotă faptul săvârșirii de către „Avia Invest” SRL a unui abuz de poziție dominantă, interzis de art. 11 alin. (2) lit. c) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, deoarece:

1. În cadrul prezentei investigații s-a constatat că „Avia Invest” SRL deține poziție dominantă pe piața de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.

2. „Avia Invest” SRL a aplicat în raport cu „MGH Ground Handling” SRL condiții inegale la prestații echivalente, având în vedere următoarele circumstanțe constatate:

i. „Avia Invest” SRL a aplicat tarife inegale pentru prestarea serviciilor de locațiune: „MGH Ground Handling” SRL - [...] lei lunar în raport cu „Aeroport Handling” SRL - [...] lei, „MGH Ground Handling” SRL achitând un tarif pe 1 m² mai mare cu [...]% decât „Aeroport Handling” SRL.

ii. La calcularea tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune „Avia Invest” SRL a aplicat coeficienți de piață K2 mai mari pentru „MGH Ground Handling” SRL comparativ cu „Aeroport Handling” SRL, în

condițiile în care ambele întreprinderi de handling au în locațiune suprafețe betonate cu același cod – 1200309000, iar valoarea de bilanț a suprafețelor închiriate de către „Aeroport Handling” SRL este mai mare decât a celor închiriate de „MGH Ground Handling” SRL.

iii. Costurile suportate de către „MGH Ground Handling” SRL pentru prestarea serviciilor de handling la sol sunt mai mari în raport cu cele suportate de către „Aeroport Handling” SRL. Astfel, „Aeroport Handling” SRL are posibilitatea să ofere condiții contractuale mai avantajoase companiilor aeriene.

3. Urmare a acțiunii „Avia Invest” SRL a fost distorsionată concurența pe piața serviciilor de handling la sol - aplicarea de către „Aeroport Handling” SRL a unor tarife inegale pentru prestarea serviciilor de handling la sol companiilor aeriene, având drept scop deturnarea clientelei „MGH Ground Handling” SRL, prin oferirea unor tarife mai favorabile companiilor aeriene preluate de la „MGH Ground Handling” SRL în comparație cu companiile aeriene deservite anterior de către „Aeroport Handling” SRL.

Pct. 25 al Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971 din 15.11.2017, prevede că organul central de specialitate în domeniul aviației civile și operatorul aeroportului vor asigura gestionarea infrastructurilor într-un mod transparent, obiectiv și nediscriminatoriu și, în special, fără îngrădirea accesului prestatorilor de servicii de handling la sol sau al utilizatorilor aeroportului care recurg la handling propriu.

Conform art. 997 alin. (1) din Codul Civil nr. 1107 din 06.06.2002, dacă deține o poziție dominantă pe piață, una din părțile contractante este obligată să contracteze în acest domeniu. Ea nu poate, sub sancțiunea prevăzută de lege, să impună clauze care contravin legislației din domeniul concurenței și nici clauze abuzive.

Reieșind din normele legale menționate mai sus, „Avia Invest” SRL urma să garanteze întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL accesul la infrastructura aeroportului într-un mod obiectiv și nediscriminatoriu, precum și să nu impună întreprinderii de handling la sol condiții contractuale disproporționate și abuzive care contravin legislației din domeniul concurenței.

Totodată, se reiterează că abuzul de poziție dominantă săvârșit de către „Avia Invest” SRL pe piața de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare manifestate prin impunerea inechitabilă și nejustificată a termenelor de valabilitate a contractelor de locațiune și aplicarea diferențiată a tarifelor de locațiune, au avut ca efect imposibilitatea „MGH Ground Handling”

SRL de a fi la fel de eficient ca „Aeroport Handling” SRL, fapt probat prin lipsa contractării de noi clienți, reducerea semnificativă a cotei de piață a „MGH Ground Handling” SRL și, ca urmare, distorsionarea concurenței pe piața serviciilor de handling la sol.

Potrivit art. 71 lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Plenul Consiliului Concurenței are dreptul să aplice, prin Decizie, întreprinderilor amenzi în cazul în care, în mod intenționat sau din neglijență, aceste întreprinderi încalcă prevederile art. 5 și 11 din legea menționată.

Conform art. 72 alin. (1) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale se determină în funcție de gravitatea și durata faptei. Nivelul de bază se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.

În funcție de durată, în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (5) lit. b) și c) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, acțiunea „Avia Invest” SRL referitor la impunerea inechitabilă și nejustificată a termenului de valabilitate a contractului de locațiune întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL și acțiunea „Avia Invest” SRL privind aplicarea inegală a tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune întreprinderilor de handling la sol se încadrează la încălcări de lungă durată (peste cinci ani) - factor 1.4.

În funcție de gravitatea faptei, conform art. 72 alin. (3) lit. c) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, faptele se încadrează la încălcări de gravitate mare, cuantumul determinat pentru această componentă a nivelului de bază al amenzii fiind de [...] % din cifra de afaceri totală realizată de „Avia Invest” SRL în anul 2019, având în vedere următoarele aspecte:

- acțiunile investigate au fost săvârșite de către o întreprindere care deține un drept exclusiv pe o piață relevantă;
- acțiunile investigate au produs consecințe grave asupra „MGH Ground Handling” SRL – întreprinderea a activat în pierdere pe toată perioada investigată, fiind aproape de situația de faliment;
- acțiunile investigate au avut ca efect reducerea cotei de piață a întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL mult sub nivelul minim necesar pentru ca o întreprindere eficientă ar fi capabilă să atingă pragul de rentabilitate.

În conformitate cu art. 72 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, nivelul de bază al amenzii pentru întreprinderea „Avia Invest” SRL este stabilit la [...] % ([...] % x 1,4) din cifra totală de afaceri realizată în anul 2019.

Conform art. 73 alin. (1) nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale poate fi majorat sau redus cu un

procent cuprins între 5% și 10% din quantumul nivelului de bază stabilit în conformitate cu art. 72 pentru fiecare circumstanță agravantă ori atenuantă constatată.

Circumstanțe agravante sau atenuante prevăzute la art. 73 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 nu au fost reținute.

Potrivit informației prezentate prin scrisoarea nr. 12/394 din 05.06.2020 „Avia Invest” SRL, a înregistrat în anul 2019 o cifră de afaceri în quantum de [...] lei. În această ordine de idei, se menționează că [...] % din cifra de afaceri realizată de „Avia Invest” SRL în anul 2019 reprezintă 31 635 271.05 lei (treizeci și unu milioane șase sute treizeci și cinci mii două sute șaptezeci și unu lei, 05 bani).

Astfel, art. 36 alin. (5) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 prevede că sumele ce reprezintă amenzi sau alte sancțiuni aplicate de Consiliul Concurenței se fac venit la bugetul de stat, în condițiile legii și urmează a fi transferate pe codul IBAN de încasări MD83TRGAAA14311701000000.

În conformitate cu art. 43 alin. (2) din Codul de executare nr. 443 din 24.12.2004, în cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, calitatea de beneficiar este exercitată de către Ministerul Finanțelor, cod fiscal 1006601000037.

Debitor este „Avia Invest” SRL, mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/3, MD-2026, IDNO 1013600025635, IBAN MD71VI000002224517702MDL, BC „Victoriabank” SA fil. Nr. 17.

Reieșind din constatările expuse mai sus, în temeiul art. 39, art. 41 lit. h), art. 71 lit. a), art. 72 și art. 76 alin. (1) lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Plenul Consiliului Concurenței,

DECIDE:

1. A constata încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către „Avia Invest” SRL prin impunerea inechitabilă și nejustificată a termenului de valabilitate a contractului de locațiune întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL.
2. A constata încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către „Avia Invest” SRL prin aplicarea diferențiată a tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune întreprinderilor de handling la sol.
3. A aplica întreprinderii „Avia Invest” SRL o amendă pentru încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. a) și c) din Legea concurenței nr.

- 183 din 11.07.2012, în mărime de [...] % din cifra totală de afaceri înregistrată în anul anterior sancționării, ceea ce constituie 31 635 271.05 lei (treizeci și unu milioane șase sute treizeci și cinci mii două sute șaptezeci și unu lei, 05 bani).
4. Suma prevăzută la pct. 3 se va achita la bugetul de stat timp de 60 de zile lucrătoare de la data comunicării prezentei Decizii, cu mențiunea „amendă aplicată de către Consiliul Concurenței în conformitate cu Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012.
 5. „Avia Invest” SRL va înceta comiterea încălcărilor constatate la pct. 1 și pct. 2 din prezenta Decizie și va informa Consiliul Concurenței despre acțiunile întreprinse până la data de 31.12.2020.
 6. Întreprinderea „Avia Invest” SRL în termen de până la 31.12.2020 va încheia cu „MGH Ground Handling” SRL contracte privind prestarea serviciilor de locațiune pe o perioadă rezonabilă nu mai mică de 1 an și maxim de 7 ani, și va informa Consiliul Concurenței despre acțiunile întreprinse.
 7. A aplica din 01.01.2021, întreprinderii „Avia Invest” SRL penalități cu titlu cominatoriu în sumă de 5% din cifra de afaceri zilnică medie realizată în anul anterior sancționării, pentru fiecare zi de întârziere a termenului prevăzut la pct. 5 și pct. 6 din prezenta Decizie.
 8. A informa Ministerul Economiei și Infrastructurii și Autoritatea Aeronautică Civilă despre constatările din prezenta Decizie.
 9. Prezenta Decizie poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acesteia, la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, specializat în materie de contencios administrativ (mun. Chișinău, str. Kiev, nr. 3).
 10. Prezenta Decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința întreprinderilor „Avia Invest” SRL și „MGH Ground Handling” SRL.

Marcel RĂDUCAN

Președinte